

पुथा हिमाल

उत्तरगङ्गा नदी

गाउँपालिका अध्यक्ष श्री पुनीराज घर्तीज्यूले गाउँसभामा पेश गर्नुभएको

आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को

वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम

पुथा उत्तरगङ्गा गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय

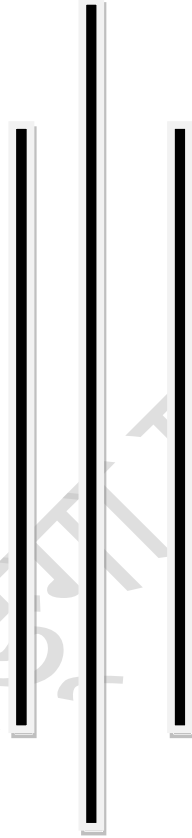
तकसेरा, रुकुम (पूर्वी भाग)

लुम्बिनी प्रदेश, नेपाल

अनुमोदन मिति : २०८१।०३।०५ गते

पुथा उत्तरगङ्गा गाउँपालिका अध्यक्ष श्री पुनीराज घर्ती मगर ज्यूले दोस्रो गाउँसभाको १८ औं अधिवेशनमा प्रस्तुत गर्नु भएको आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को

नीति तथा कार्यक्रम

पुथा उत्तरगङ्गा गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय तकसेरा, रुकुम (पूर्वी भाग)
लुम्बिनी प्रदेश, नेपाल

प्रस्तुत मिति : २०८१ साल असार ८ गते

सभाबाट अनुमोदन (पारित) मिति : २०८१ साल असार ९ गते

प्रमाणीकरण मिति : २०८१ साल असार १८ गते

पुथा उत्तरगङ्गा गाउँसभाका सम्पूर्ण सदस्यज्यूहरू,

१. यस गरिमामय सभाको बैठकमा पुथा उत्तरगङ्गा गाउँपालिकाको गाउँ सभा अध्यक्षको हैसियतले आगामी आर्थिक वर्ष २०८१।०८२ को नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न उपस्थित भएको छु,
२. यस अवसरमा लोकतन्त्र प्राप्ति तथा सङ्घीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र स्थापनाको लागि समय-समयमा भएका राजनीतिक आन्दोलनमा जीवन उत्सर्ग गर्नुहुने सम्पूर्ण ज्ञात अज्ञात शहीदहरूप्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु । साथै सशस्त्र जनआन्दोलनका शहिद, घाइते, वेपत्ता परिवार एवम् अपाङ्गता भएका व्यक्ति लगायत आम जनसमुदाय प्रति उच्च सम्मान प्रकट गर्दछु,
३. नेपालको संविधान जारी भएपछि दोस्रो पटक सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहको निर्वाचन सम्पन्न भएको छ । यसबाट जनतामा नयाँ उत्साहको सञ्चार हुनुका साथै संविधान कार्यान्वयन एवम् सङ्घीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र संस्थागत गर्न महत्त्वपूर्ण योगदान पुगेको छ । यस अवसरमा म समस्त पुथा उत्तरगङ्गा गाउँबासीहरूलाई बधाई दिनुका साथै सम्पूर्ण गाउँसभाका सदस्यज्यूहरूलाई कार्यकालको सफलताको शुभकामना व्यक्त गर्न चाहन्छु,
४. मुलुकको अर्थतन्त्रमा देखिएका समस्या एवम् चुनौतिलाई सम्बोधन गर्दै अर्थतन्त्रलाई गतिशील बनाउने, निजी क्षेत्रको मनोबल उच्च पार्ने र उच्च दिगो एवम् फराकिलो आर्थिक वृद्धि सहितको सबल अर्थतन्त्र निर्माण गर्ने तर्फ आगामी आर्थिक वर्षको वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम निर्देशित गरेको छु । आमजनताको विकास र समृद्धिको चाहनालाई सम्बोधन गर्ने तथा सीमान्तकृत एवम् पछाडि परेका वर्ग, क्षेत्र, लिङ्ग र समुदायलाई आर्थिक लाभको पहुँचमा पुऱ्याउने तर्फ नीति तथा कार्यक्रम लक्षित गरेको छु,
५. आगामी नीति तथा कार्यक्रम समृद्धि, सुशासन र सामाजिक न्याय कायम गर्न लक्षित हुनेछ । प्रतिस्पर्धी क्षमता तथा तुलनात्मक लाभ उच्च भएका उत्कृष्ट कृषक, उत्कृष्ट प्रतिभा भएका युवा तथा जनतालाई स्थानीय तहभित्रै आर्थिक गतिविधिमा आबद्ध हुन अभिप्रेरित गर्ने, उद्यमशीलता विकास गरी गरिबी न्यूनीकरण गर्ने, सार्वजनिक सम्पत्तिको जगेर्ना गर्ने तथा स्थानीय स्रोत र साधनको प्रभावकारी एवम् परिणाममुखी परिचालन गर्नुका साथै सङ्घीय सरकारले हालै मात्र स्वीकृत गरेको १६ औँ योजनाको लक्ष्य हासिल गर्ने तर्फ आगामी वर्षको नीति तथा कार्यक्रम उन्मुख रहेको छ,
६. नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, पुथा उत्तरगङ्गा गाउँपालिकाको प्रथम आवधिक विकास योजना, दिगो विकास लक्ष्य, संयुक्त सरकारको प्राथमिकता र साझा न्यूनतम कार्यक्रम, स्थानीय सरकारको अधिल्ला नीति तथा कार्यक्रम र विनियोजन विधेयकका सिद्धान्त तथा प्राथमिकता उपर भएको छलफलको क्रममा कार्यपालिका सदस्यज्यूहरूबाट प्राप्त सुझावलाई मार्गदर्शनको रूपमा लिएको छु । यसैगरी यस स्थानीय तहभित्रका विभिन्न राजनीतिक दल, साझेदार सङ्घ संस्था, पिछडिएका वर्ग, आम नागरिक, नागरिक समाज, निजी क्षेत्र, सञ्चार जगत् लगायत सबैबाट प्राप्त सुझावलाई समेत आधार बनाएको छु,
७. मैले आगामी आर्थिक वर्षको वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा जनअपेक्षालाई सम्बोधन गर्ने र अर्थतन्त्रमा देखिएका अप्ठेराहरू हटाई जनतामा आशा र भरोसाको सञ्चार गर्ने जिम्मेवारी बोध गरेको छु । राजनीतिक दल, जनप्रतिनिधि, सङ्घ संस्था, निजी क्षेत्र, नागरिक समाज, सञ्चार जगत र आम नागरिकको सहयोग र ऐक्यवद्धताबाट अर्थतन्त्रमा देखिएका विद्यमान चुनौति सामना गर्दै नीति तथा कार्यक्रमले लिएका लक्ष्य हासिल गर्न सकिने विश्वास समेत लिएको छु ।

यस गाउँसभाका सम्पूर्ण सदस्यज्यूहरू,

अब, म नेपालको संविधान, नेपाल सरकारको “समृद्ध नेपाल:सुखी नेपाली” हुने दीर्घकालीन सोच र राष्ट्रिय आकांक्षा एवम् लुम्बिनी प्रदेश सरकारको “समृद्ध प्रदेश:खुसी जनता” र दिगो विकासका लक्ष्यहरूको स्थानीयकरण गर्दै पुथा उत्तरगङ्गा गाउँपालिकाको “समृद्ध पुथा उत्तरगङ्गा हाम्रो एकता; सुसंस्कृत र खुसी जनता” हुने दीर्घकालीन सोच र स्थानीय जनताको विकासको चाहनालाई परिपूर्ति गर्न स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐनको दफा १६ को उपदफा ४ (क.३) मा उल्लिखित व्यवस्था अनुसार आगामी आ.व. २०८१।०८२ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम यस सभामा प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

सभाका सम्पूर्ण सदस्यज्यूहरू,

चालु आ.व. २०८०।०८१ का चुनौति र अवसरलाई मनन् गर्दै सरकारी, निजी र सहकारी क्षेत्रको लगानी विस्तार गरी उत्पादन, उत्पादकत्व र रोजगारीका अवसर बढाउने, आर्थिक तथा सामाजिक पूर्वाधार निर्माण गरी उच्च आर्थिक वृद्धिको आधार तयार गर्ने तर्फ आगामी आ.व.को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रमलाई जोड दिएको छु । सार्वजनिक स्रोतको समुचित तथा उपलब्धि मूलक परिचालन गर्नुका साथै उपलब्ध अवसर तथा लाभको समन्यायिक वितरण गरी धनी र गरीब बीचको खाडल कम गर्नुपर्ने आवश्यकता महसुस गरी नीति तथा कार्यक्रमको उद्देश्य तथा प्राथमिकता तय गरेको छु ।

आर्थिक वर्ष २०८१।०८२ को नीति तथा कार्यक्रमको उद्देश्य देहाय बमोजिम रहेका छन् :

- क. अर्थतन्त्रलाई गतिशील बनाई फराकिलो, दिगो र समावेशी आर्थिक वृद्धि हासिल गर्ने,
- ख. गुणस्तरीय सामाजिक विकास, सुरक्षा र न्याय प्रत्याभूत गर्ने,
- ग. लगानी मैत्री वातावरण निर्माण गरी निजी क्षेत्रको मनोबल उच्च पार्ने र आय तथा रोजगारीका अवसर सिर्जना गरी गरिबी न्यूनीकरण गर्ने,
- घ. समष्टिगत आर्थिक स्थायित्व कायम गर्ने,
- ङ. गुणस्तरीय भौतिक पूर्वाधार, विद्युतीकरणमा विस्तार एवम् पूर्वाधारको दिगोपना,
- च. सङ्घीयताको सबलीकरण र सुशासन कायम गर्ने,
- छ. बजेट प्रणालीमा सुधार गरी सार्वजनिक खर्चको प्रभावकारीता अभिवृद्धि गर्ने,
- ज. पुथा उत्तरगङ्गा गाउँपालिकाको “समृद्ध पुथा उत्तरगङ्गा हाम्रो एकता; सुसंस्कृत र खुसी जनता” सोचलाई दीर्घकालीन पूर्ति गर्दै प्रदेश र सङ्घीय सरकारको सोचको उद्देश्य पूर्ति गर्ने,
- झ. गुणस्तरीय शिक्षा एवम् स्वास्थ्यको पहुँचको प्रत्याभूति गराउने,
- ञ. घरेलु तथा साना उद्योग एवम् सहकारी प्रवर्द्धन,
- ट. कृषि र पशु क्षेत्रको विकास एवम् विस्तार र स्थानीय रैथाने बालीको प्रवर्द्धन एवम् बजारीकरण,
- ठ. पर्यटन प्रवर्द्धन,
- ड. वातावरणीय सरसफाई र पर्यावरण, जडिबुटी तथा वन्यजन्तु संरक्षण एवम् विपद् व्यवस्थापन,
- ढ. लैङ्गिक समानता कायम गर्ने,
- ण. पुथा उत्तरगङ्गा गाउँपालिकाको भाषा तथा संस्कृतिको जगेर्ना गर्ने ।
- त. यस गाउँपालिकाका नागरिकलाई सूचना प्रविधि क्षेत्रको पहुँचमा पुऱ्याउने ।

माथि उल्लेखित उद्देश्यअनुसार नीति तथा कार्यक्रमका प्राथमिकताहरू निम्नानुसार रहेका छन् :

- क. आर्थिक सुधार एवम् निजी क्षेत्रको प्रवर्द्धन,
- ख. कृषि, उद्योग, वाणिज्य,
- ग. श्रम, रोजगार, सहकारी, उर्जा र पर्यटन क्षेत्रको विकास,
- घ. लगानी प्रवर्द्धन, स्थानीय रैथाने बालीहरूको बजारीकरण,

- ड. सामाजिक क्षेत्र (शिक्षा, स्वास्थ्य, लैङ्गिक समानता)को विकास र सामाजिक न्याय एवम् सामाजिक सुरक्षा,
- च. गुणस्तरीय भौतिक पूर्वाधार निर्माण,
- छ. गुणस्तरीय सडक, पुल एवम् सिँचाई कुलोको निर्माण एवम् विस्तार,
- ज. खानेपानी तथा सरसफाई,
- झ. फोहोरमैला व्यवस्थापन,
- ञ. राजश्व चुहावट प्रणालीमा सुधार र अर्थतन्त्रको प्रवर्द्धन,
- ट. वन, वातावरण तथा वन्यजन्तु एवम् जडिबुटीको संरक्षण, जलवायु परिवर्तन र विपद् व्यवस्थापन,
- ठ. सुशासन तथा मानव संसाधन लगायत संस्थागत विकास र रोजगारी सिर्जना,
- ड. वित्तीय सङ्घीयताको सुदृढीकरण एवम् सार्वजनिक वित्त प्रणालीमा सुधार र सेवा प्रवाहमा सुधार सम्बन्धी नीतिहरू,
- ढ. सूचना प्रविधि र सञ्चारको विकास एवम् विस्तार,
- ण. खाद्य सुरक्षा एवम् पोषण,
- त. स्थानीय स्रोत साधनको जगेर्ना,

यस गाउँसभाका सम्पूर्ण सदस्यज्यूहरू,

❖ अब म यस गाउँपालिकाको आगामी आर्थिक वर्ष २०८१।०८२ को नीति प्रणालीमा सुधार एवम् बजेटको प्रभावकारिता सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रमहरू प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

१. आगामी आर्थिक वर्ष देखि ठूलो सङ्ख्यामा आयोजना र कार्यक्रम समावेश गरी स्रोत साधन छर्ने प्रवृत्तिमा सुधार गर्न क्षेत्रगत प्राथमिकता भित्र पनि ठूला तथा रणनीतिक महत्त्वका, छिटो प्रतिफल दिने र बहुसङ्ख्यक जनताले लाभ प्राप्त गर्ने आयोजना तथा कार्यक्रमलाई प्राथमिकता दिई बजेट विनियोजन गरिने नीति लिएको छु ।
२. विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन, जग्गा प्राप्ति लगायत पूर्व तयारी पूरा भई कार्यान्वयनमा जान सक्ने आयोजनालाई वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रममा समावेश गर्ने नीति लिएको छु । विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन, वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन, प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण, जग्गा प्राप्ति लगायतका प्रक्रिया सम्पन्न भई साइट क्लियरेन्स सुनिश्चित भएका तथा खरिद योजना स्वीकृत भएका आयोजनाको मात्र ठेक्का सम्झौता गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
३. खरिद प्रक्रियामा देखिएका समस्या समाधान गरी सार्वजनिक खरिदलाई सरल, पारदर्शी र प्रभावकारी बनाउन ऐन र नियमावली निर्माण एवम् आवश्यक परिमार्जन गरी यसलाई प्रभावकारी ढङ्गले प्रयोगमा ल्याइनेछ । सार्वजनिक खरिदलाई सरल, पारदर्शी र प्रभावकारी बनाउनका निमित्त सङ्घीय सरकारले निर्माण गरेको सार्वजनिक खरिद अनुगमन कार्यालय मार्फत प्रयोगमा आएको ई-विडिड प्रणालीलाई थप प्रभावकारी ढङ्गले अनिवार्य प्रयोगमा ल्याइनेछ ।
४. यस गाउँपालिका मार्फत आगामी आर्थिक वर्ष का लागि विनियोजन गर्ने बजेट अनुत्पादक क्षेत्रका आयोजनामा नभई उत्पादनशील क्षेत्रमा परिचालन हुने प्रकृतिको नीति निर्माण गरेको छु । जसले स्थानीय स्रोत साधनको उच्चतम प्रयोग हुनुका साथै रोजगारीको अवसर प्राप्त भई आयमा वृद्धि हुने अनुमान गरेको छु ।
५. सडक, विद्यालय, स्वास्थ्य संस्था लगायतका आवश्यक विकास पूर्वाधारको नक्साङ्कन गरी सोका आधारमा बहुसङ्ख्यक जनता लाभान्वित हुनेगरी आयोजनाको छनौट र कार्यान्वयन गरिनेछ । यसरी विकासका कार्यहरूमा लक्षित वर्गहरू जस्तै: महिला, दलित, विपन्न नागरिक, पिछडिएका वर्ग, जेष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका नागरिक, शहिद परिवार, घाइते र अल्पसङ्ख्यक यौनिक समेतका आवश्यक सुझावहरूलाई ध्यानमा राखि प्रभावकारी ढङ्गले कार्यान्वयन गरिनेछ ।
६. यस पुथा उत्तरगङ्गा गाउँपालिका भौगोलिक विकटता एवम् पर्यटकीय क्षेत्रको निकै सम्भावना बोकेको गाउँपालिका हो । लुम्बिनी प्रदेशकै एकमात्र हिमाली जिल्लाअन्तर्गत भौगोलिक विकटताका साथै जिल्ला भित्रका स्थानीय तहहरूमध्ये

पिछडिएको क्षेत्र मानिने यस गाउँपालिकाले विगतका दिनदेखि पूर्ण रूपमा दरबन्दी अनुसारका कर्मचारी पाउन सकिरहेको अवस्था छैन। भौगोलिक विकटताकै कारण कर्मचारी आउन नमान्ने, आएता पनि लामो समय नबस्ने जस्ता समस्याले यस गाउँपालिकाको कार्यसम्पादनमा कठिनाई भएको र सोहि कठिनाईका बावजुद सीमित जनशक्तिमा कार्यसम्पादन गरिरहेको यस गाउँपालिकामा कार्यरत कर्मचारीहरूको मनोबल वृद्धि गराई कार्यसम्पादनमा थप प्रभावकारीता हासिल गर्नको लागि आवश्यक मापदण्ड निर्माण गर्ने नीति लिएको छ।

७. सवारी साधनको सुविधा प्राप्त गर्ने पदाधिकारी एवम् कर्मचारीहरूलाई स्वीकृत मापदण्डको आधारमा इन्धन र आफुले प्राप्त गर्ने सवारी एवम् एम्बुलेन्सको मर्मत खर्च वापत नगद नै प्रदान गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ। सरकारी सवारी साधनको सञ्चालन एवम् व्यवस्थापनमा हुने बढ्दो खर्च नियन्त्रण गर्न सरकारी सवारी साधन सुविधा प्राप्त गर्ने पदाधिकारी एवम् कर्मचारीहरूलाई सवारी साधनको सट्टा तोकिएको मापदण्डको आधारमा एकमुष्ट रुपमा नगदै प्रदान गर्ने व्यवस्थाको सुरुवात गरिनेछ। सवारी साधनको प्रयोग एवम् व्यवस्थापनका लागि छुट्टै मापदण्ड निर्माण गर्ने नीति लिएको छ।
८. सरकारका नियमित संरचनाबाट सम्पादन हुने कामका लागि अलग्गै संरचना वा निकाय सिर्जना गर्न र परामर्श सेवा लिन तथा स्वीकृत दरबन्दी भन्दा बढी सङ्ख्यामा सेवा करार लिन नपाइने व्यवस्था गरिनेछ।
९. यस गाउँपालिकामा रहेका पुराना र प्रयोगविहीन सवारी साधन लगायतका अन्य औजार एवम् उपकरणहरू आगामी आर्थिक वर्षभित्र लिलाम एवम् लिलाम बिक्री गरिनेछ।

यस गाउँसभाका सम्पूर्ण सदस्यज्यूहरू,

❖ अब म यस गाउँपालिकाको आगामी आर्थिक वर्ष २०८१।०८२ को आर्थिक सुधार र निजी क्षेत्रको प्रवर्द्धनतर्फका नीति तथा कार्यक्रमहरू प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु।

१. अर्थतन्त्रको संरचनागत रूपान्तरण गर्न आर्थिक सुधार कार्यक्रम अगाडि बढाइने छ। यो सुधार मूलतः व्यवसायको लागत घटाई अर्थतन्त्रमा प्रतिस्पर्धात्मक क्षमताको विकास, कार्यकुशलता अभिवृद्धि, संस्थागत सुदृढीकरण, स्वदेशी र विदेशी पर्यटकहरूको आकर्षणको विकास, सूचना प्रविधि तथा नवप्रवर्तन एवम् गाउँपालिका भित्रका विभिन्न खानीहरूको नवीनतम खोज र अनुसन्धानका साथै निजी क्षेत्रलाई आर्थिक विकासको संवाहक बनाउनेतर्फ सुधार निर्देशित हुनेछ। यसैगरी व्यवसायमैत्री वातावरण सिर्जना गरी पर्यटक एवम् निजी क्षेत्रको मनोबल बढाइने र उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि गर्न विषयगत क्षेत्रगत रूपमा नीतिगत सुधारको प्रस्ताव गरेको छ।
२. स्थानीय स्तरमा उत्पादन हुने रैथाने बाली, उद्यम विकासका क्षेत्रबाट निर्मित स्थानीय स्रोत एवम् साधनहरूको अनिवार्य प्रयोग गरी सो सामग्रीलाई व्यवस्थित तरिकाले खरिद बिक्रीको कार्य गर्नका निमित्त सङ्कलन केन्द्र एवम् बजारीकरण गर्नका लागि आवश्यक मापदण्ड निर्माण गर्ने नीति लिएको छ। यसैगरी स्थानीय भाषा, कला तथा संस्कृतिको जगेर्ना, पर्यटकीय क्षेत्रहरूको संरक्षण एवम् प्रवर्द्धन गरी आन्तरिक र बाह्य पर्यटकको आवागमनलाई वृद्धि गर्ने नीति लिएको छ।
३. मुलुकको अर्थतन्त्र र बजेट प्रणालीमा देखिएका समस्या तथा चुनौतिको समाधान तत्कालै र एकै पटक सम्भव नभएपनि सुधारका लागि आवश्यक सुरुवात गरेको छ। प्राथमिकीकरण नगरी साना आयोजनामा स्रोत साधन छर्ने प्रवृत्ति रोक्ने प्रयासका बाबजुद सीमित स्रोत तथा बढ्दो माग र अपेक्षाका कारण पूर्ण रूपमा रोक्न सकिएको छैन। आगामी आर्थिक वर्षमा कार्यक्रम र आयोजनाको औचित्य तथा आवश्यकताको सघन समीक्षा र जनताले गाउँपालिकाभित्र हुने विकास निर्माणका कार्यमा अपनत्व लिने गरी बजेट प्रणालीमा थप सुधार र पुनर्संरचना गर्ने नीति अपनाइनेछ।

❖ अब म यस गाउँपालिकाको आगामी आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को कृषि तथा पशुपञ्छी सेवा लगायत लगानी प्रवर्द्धन एवम् स्थानीय रैथाने बालीहरूको बजारीकरण सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रमहरू प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

- "कृषि जीवनको आधार" भन्ने कुरालाई स्मरण गर्दै पुथा उत्तरगङ्गा गाउँपालिकाका ८० प्रतिशत भन्दा धेरै नागरिकको मुख्य पेशाको रूपमा रहेको कृषि क्षेत्रलाई निर्वाहमुखीबाट आधुनिक एवम् व्यवसायिक बनाउँदै उत्पादित कृषि उपजहरूको बजारीकरणको माध्यमबाट आम नागरिकको आर्थिक स्थिति सबल बनाउन गाउँपालिकाले आर्थिक वर्ष २०७९/०८० देखि "शहीद स्मृति कृषि कार्यक्रम" मार्फत विभिन्न कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्दै आइरहेकोमा आगामी आर्थिक वर्षमा यस कार्यक्रमलाई पुनः निरन्तरता दिइनेछ । साथै यस गाउँपालिकामा पर्यावरणमा आधारित पुनरुत्पादक कृषि प्रविधिलाई प्राथमिकतामा राखी उन्नत कम्पोष्ट मल, जैविक झोल मल, बोकासी मल, गड्यौला मल, कोशेवाली खेती, वाली चक्र प्रविधि, लगायतका जलवायु मैत्री कृषि उत्पादनलाई प्राथमिकतामा राखी प्रवर्द्धन गराइनेछ ।
- पुथा उत्तरगङ्गा गाउँपालिका ओखर, स्याउ, आलु, सुन्तला, किवी, कागती तथा टिमुर् लगाएतका फलफुल एवम् नगदेवालीको उत्पादनको लागि अत्यन्तै सम्भावना बोकेको क्षेत्र हो । यस्ता कृषि उपजहरूको उत्पादन प्रवर्द्धन गर्न उत्पादनमा आधारित प्रोत्साहन अनुदान कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिनेछ । पुथा उत्तरगङ्गा गाउँपालिका भित्रका सम्पूर्ण शहीद परिवारका सन्ततिहरू, सशस्त्र द्वन्द्वका घाइते, अपाङ्ग तथा वेपत्ताका परिवारहरूलाई उत्पादनमा आधारित कृषि तथा पशुपञ्छी सम्बन्धी प्रोत्साहन अनुदान वितरणका लागि आवश्यक मापदण्डलाई निरन्तरता एवम् परिमार्जन गरी प्रभावकारी ढङ्गले कार्यान्वयन गरिनेछ भने गाउँपालिका भित्र स्याउ खेती गर्ने कृषकले स्याउको बगैचाभित्र अनिवार्य रूपमा जडिबुटि खेती गर्न गाउँपालिका मार्फत बिउ वितरण गरी खेती विस्तारका लागि कृषकहरूलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- यस गाउँपालिका भित्रका कृषकहरूले उत्पादन गरेका विभिन्न फलफुल एवम् नगदेवालीहरूको सङ्कलन र भण्डारण गरी उत्पादित कृषि उपजहरूको बिक्री वितरणमार्फत स्थानीय आर्थिक वृद्धि हासिल गर्दै रोजगारीको अवसर दिलाउन गाउँपालिकाको वडा नं. १२ अन्तर्गत क्यूबाडमा सङ्कलन र आलु भण्डारण गर्न रस्टिक स्टोर स्थापनाका लागि प्रदेश र सङ्घीय सरकारसँग आवश्यक पहल गरिनेछ भने सुन्तलाको सुरक्षित भण्डारण गर्न वडा नं ८ र १४ मा सोलार चिस्यान केन्द्रका साथै स्याउको सुरक्षित भण्डारण गर्न वडा नं. २ मा भण्डारण र सोलार चिस्यान केन्द्र स्थापनाका लागि प्रदेश र सङ्घीय सरकारसँग पहल गरिनेछ ।
- पुथा उत्तरगङ्गा गाउँपालिकालाई कृषि क्षेत्रमा आधुनिकीकरण एवम् व्यवसायिक बनाउँदै यस क्षेत्रको कृषि बजारीकरणमा फड्को मार्न कृषकको मागको आधारमा साना मेशिनरी औजार वितरण गर्दै उनिहरूको दक्षता अभिवृद्धि गर्न यस पालिकामार्फत कृषकहरूलाई प्रयोगात्मक क्रियाकलापमा आधारित तालिम तथा गोष्ठिहरू सञ्चालन गर्दै उत्कृष्ट कृषि उत्पादन क्षेत्रहरूमा अध्ययन तथा अवलोकन भ्रमणको व्यवस्था समेत गरिने छ ।
- पालिका भित्रको मुख्य खाद्यान बालीको रूपमा रहेको मकै, गहुँ, जौँ, उवा, कोदो, फापर, चिनो, कागुनो, भटमास, हिमाली धान खेतिलाई प्रोत्साहन र आत्मनिर्भर बनाउनुका साथै यस्ता बालीहरूको प्रवर्द्धन कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइने छ । साथै खाद्य तथा पोषण सुरक्षा, कृषि वातावरणको विविधीकरण गरी पालिका भित्रका समुदायहरूमा कुपोषण र गरिबी उन्मूलन गर्न रैथाने बाली प्रवर्द्धन कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइने छ ।
- कृषि योग्य भूमिको पहिचान वर्गीकरण र संरक्षण गर्दै खेती प्रणालीमा चक्लाबन्दीको नीति अवलम्बन गर्दै भूमि बैङ्कको अवधारणा कार्यान्वयनमा ल्याउन पहल गरिनेछ भने गाउँपालिका भित्रका माटोको स्वास्थ्य तथा गुणस्तर परीक्षण, पिएच

मापन र उपचार कार्यलाई अभियान कै रूपमा सञ्चालन गर्दै दुर्गम तथा पिछडिएका क्षेत्रमा सम्भाव्य बेमौसमी तरकारी बाली उत्पादन कार्यका लागि कृषकहरूलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।

- पालिका भित्रको मुख्य तरकारी तथा दलहन बालीको रूपमा रहेको सिमी, आलु, सागसब्जी जस्ता खेतिलाई प्रोत्साहन र आत्मनिर्भर बनाउँदै बाह्य तरकारी एवम् दलहन बालीको आयातमा रोक लगाउँदै उत्पादित तरकारी तथा दलहन बालीको निर्यातमा वृद्धि गर्न तरकारी एवम् दलहन बाली प्रवर्द्धन कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइने छ ।
- यस क्षेत्रलाई व्यवसायिक कृषि उत्पादनको केन्द्र बनाउन आर्थिक वर्ष २०७९/०८० मा स्थापित ओखर तथा स्याउ पकेट क्षेत्रहरूलाई स्तरोन्नति र निरन्तरता गर्दै आगामी आर्थिक वर्षमा थप स्याउ, ओखर तथा फुजी जातको स्याउ पकेट क्षेत्र स्थापना गरिनेछ ।
- तरकारी उत्पादनमा गाउँपालिकालाई आत्मनिर्भर बनाउन "तरकारी बीउ उत्पादन कार्यक्रम" सञ्चालनमा ल्याइनेछ । गाउँपालिकाको मौलिक र प्राङ्गारिक उत्पादनलाई प्रोत्साहन गर्न सञ्चालन गरिएको "रैथाने बाली प्रवर्द्धन कार्यक्रम" लाई आगामी आर्थिक वर्षमा समेत निरन्तरता दिइनेछ ।
- कृषकहरूको उत्पादनलाई बजारीकरणमा सहजीकरण गर्न गाउँपालिकाले नै निश्चित मापदण्डको आधारमा कृषि उपजको सङ्कलन गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ । हाल गाउँपालिकामा गठित विभिन्न कृषक समूह, सहकारीहरू र व्यक्तिगत फर्मबीच प्रतिस्पर्धात्मक रूपमा कृषि उत्पादनमा जोड दिन प्रोत्साहन गरिनेछ भने त्यस्ता समूह, सहकारी र व्यक्तिहरूलाई सक्षम र सबल बनाउन व्यावसायिक तालिम उपलब्ध गराइनेछ ।
- यसैगरी च्याउ तथा मौरीको उत्पादन प्रवर्द्धन गर्न आवश्यक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ । यस गाउँपालिकाको विभिन्न भेगमा प्रचुर मात्रामा पाइने जडिबुटीहरूको खेतालाई जोड दिँदै आवश्यक अनुदान सहायता कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । साथै जडिबुटीहरूको प्रशोधन गरी राजश्व सङ्कलनलाई बढाउन जडिबुटी प्रशोधन केन्द्र स्थापनाको लागि गाउँपालिकाले विशेष भूमिका निर्वाह गर्दै प्रदेश र सङ्घ सरकारसँग आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- "सिक्दै कमाउँदै" कार्यक्रम सञ्चालनका लागि यस गाउँपालिका अन्तर्गतका माध्यमिक विद्यालय क्षेत्रमा तरकारी बिउ तथा फलफुलका बेर्नाहरू वितरण गरिनेछ ।
- कृषकहरूसँगको लागत साझेदारीमा माटो व्यवस्थापन तथा बगैँचा सुधार कार्यक्रम, सिँचाई मर्मत सम्भार कार्यक्रम, बेमौसमी तथा नविनतम कृषि प्रविधि कार्यक्रम तथा श्रोत बीउ उत्पादन जस्ता कार्यक्रमहरूलाई निरन्तरता दिइनेछ । यसैगरी मागको आधारमा कृषकहरूलाई मौसमी फलफुलका बिरुवा र उन्नत जातको बीउ निःशुल्क उपलब्ध गराइनेछ ।
- आर्थिक वर्ष २०७९/०८० देखि निशुल्क पशुपञ्छी विमा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्दै पशुपञ्छीहरूमा लाग्ने रोगहरूको निराकरण गर्न विभिन्न समयमा गाउँपालिकाका विभिन्न क्षेत्रहरूमा घुम्ती शिविर सञ्चालन गरिनेछ भने गाउँपालिकाको पशु सेवा शाखामा भेटेरिनरी प्रयोगशालालाई सुदृढ गर्दै लगिनेछ । यसैगरी नश्व सुधारको लागि उन्नत बोका वितरण गरिनेछ भने भैसी, भेडा तथा बङ्गुरको उत्पादनलाई प्रवर्द्धन गर्न आवश्यक कार्यक्रमहरूलाई निरन्तरता दिइनेछ । पशुजन्य उत्पादनलाई बढावा दिन आगामी आर्थिक वर्षदेखि "बाख्रा पकेट विकास कार्यक्रम" लाई निरन्तरता दिइनेछ ।

- परम्परागत रूपमा पालन गरिदैं आएको पशुपन्छीपालन पेशालाई आधुनिकीकरण गर्दै व्यावसायिक र आत्मनिर्भर बनाउनका लागि पशुपन्छीपालनसँग सम्बन्धित विभिन्न कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ । गाउँपालिका भित्र रहेका विकट वडा तथा बस्तिहरूलाई पशु प्राविधिकहरूको पहुँचसम्म पुऱ्याउनका लागि "किसानसँग पशु प्राविधिक कार्यक्रम" लाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- सामुदायिक विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूलाई "पढ्दै:कमाउँदै" कार्यक्रमको थालनीमार्फत माछापालन, कुखुरापालन, मौरीपालन जस्ता विभिन्न पालनको अभ्यासहरूको सुरुवातका लागि प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- पशुपन्छीपालक किसानका लागि आधारभुत भेटेरिनरी सेवा, महामारी रोग नियन्त्रण, बाँझोपना निवारणको लागि पशु स्वास्थ्य शिविर र पशुपन्छीको लागि आवश्यक निशुल्क खोपको व्यवस्था गरिनेछ । पशुपन्छीमा लाग्ने विभिन्न रोगहरू पहिचान गरी उपचार गर्न यस गाउँपालिकाभित्र आधारभुत पशुपन्छी रोग अन्वेषण प्रयोगशाला स्थापना गर्न आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- अण्डा, मासु र दुधमा आत्मनिर्भर हुन पशुपन्छीजन्य उत्पादन प्रोत्साहनका कार्यक्रमहरूलाई प्राथमिकताका साथ कार्यान्वयन गर्दै सम्भावित क्षेत्रहरूमा नमुना भेडा फर्म, बाख्रा फर्म, कुखुरा फर्म, बड्गुर फर्म, गाईभैसी फर्महरू तथा समूहहरूलाई प्रोत्साहन गर्ने खालका नमुना कार्यक्रमहरू सङ्घीय सरकार, प्रदेश सरकार तथा स्थानीय सरकार र साझेदार निकायहरूसँगको सहकार्यमा सञ्चालन गरिनेछ ।
- यस गाउँपालिकाको वडा नं १ र २ मा गत आर्थिक वर्ष देखि सञ्चालनमा आएको चौरी पालन पकेट क्षेत्रलाई प्रदेश सरकारसँगको सहकार्य र समन्वयमा आगामी आर्थिक वर्षमा पुनः निरन्तरता दिइनेछ ।
- पशुपञ्छीहरूमा लाग्ने रोग नियन्त्रणको लागि आवश्यक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने साथै रोग नियन्त्रणको लागि आवश्यक औषधिहरूको व्यवस्था गरिनेछ । कृषकको मागको आधारमा पशुपञ्छीहरू सम्बन्धी विभिन्न कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । पशुपञ्छीहरूमा लाग्ने रोगहरूको बारेमा चेतना अभिवृद्धि गराउन विभिन्न वडाहरूमा कृषकहरूलाई र विद्यालयहरूमा विद्यार्थीहरूलाई सचेतना अभिवृद्धि कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ । साथै पशु प्राविधिकहरूको क्षमता विकासको लागि विभिन्न क्षमता विकास तालिममा सहभागी गराइनेछ ।

यस गाउँसभाका सम्पूर्ण सदस्यज्यूहरू,

❖ अब म यस गाउँपालिकाको आगामी आर्थिक वर्ष २०८१।०८२ को उद्योग, वाणिज्य र उद्दमशीलतासम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रमहरू प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

- नागरिकहरूलाई नेपालको संविधानले प्रदत्त गरेको उपभोक्ताको हक सुनिश्चित गर्न बजारको नियमित अनुगमन गर्ने, अखाद्य वस्तुको विक्री वितरणलाई पूर्णरूपमा नियन्त्रण गर्ने, कालोबजारी नियन्त्रण गर्ने र खाद्य संस्थानसँग आवश्यक समन्वय र पहल गरी खाद्यान्नको पर्याप्त आपूर्ति र भण्डारको व्यवस्था गरिनेछ ।
- लघु तथा घरेलु उद्योगबाट गाउँपालिकाभित्रका नागरिकलाई रोजगारीमा जोड्दै आर्थिक उन्नतिको लागि सञ्चालनमा आएका लघु, घरेलु तथा साना उद्योगलाई गाउँपालिकाको दायरामा ल्याई प्रोत्साहन गरिनेछ । साथै नयाँ लघु, घरेलु तथा साना उद्योग दर्ता र नवीकरणको लागि आवश्यक मापदण्ड निर्माण गरी कार्यान्वयन गरिनेछ । यसलाई थप व्यवस्थित एवम् प्रभावकारी बनाउनका लागि गाउँपालिकामा छुट्टै एउटा शाखाको स्थापना गरी कर्मचारी व्यवस्थापन गर्ने नीति लिएको छु ।

- गाउँपालिकामा लघु उद्यमको विकास एवम् प्रवर्द्धन गर्न लघु उद्यम विकास कार्यक्रम मार्फत विभिन्न नयाँ उद्यमीहरु सिर्जना गर्दै लगिनेछ भने पुराना उद्यमीहरुलाई पुनर्ताजगी तालिम उपलब्ध गराईनेछ । युवाहरुमा उद्यमशीलता प्रवर्द्धन गर्न आवश्यक कार्यक्रमको व्यवस्था गरिनेछ । साथै उद्यमी समूहहरुलाई प्रविधि हस्तान्तरण गरिनेछ ।
 - यस गाउँपालिकाभित्र पर्याप्त मात्रामा रहेका भेडाको ऊन, बाख्राको ऊन, अल्लो, निगालो र बाँसको चोया जस्ता कच्चा पदार्थहरु गाउँपालिकाका प्रमुख स्थानीय स्रोत एवम् साधनहरु हुन् । यस्ता कच्चा पदार्थहरुबाट परम्परागत रूपमा निर्माण गरिने विभिन्न खालका सामाग्रीहरु जस्तै : राडिपाखी, गलैँचा, सोल, बख्रु, चोयाबाट बन्ने डोको, लम्जा, राँग्या, कोदोम, फ्याँके, मान्द्रो, सुपो र अल्लोबाट बन्ने कपडा लगायतका सामाग्रीहरुको संरक्षण एवम् संवर्द्धन गर्नुका साथै नवप्रवर्तन तर्फ जोड दिँदै यस्ता कच्चा पदार्थबाट निर्मित सामाग्रीहरुलाई गाउँपालिकाको चिनारी हुनेगरी उत्पादन र बिक्री वितरण एवम् बजारीकरणका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।
 - यस गाउँपालिका अन्तर्गत वडा नं २ पेल्लामा चालु आर्थिक वर्ष २०८०।०८१ देखि यस गाउँपालिकाको साझेदारी र प्रदेश सरकारसँगको समन्वयमा हिमाली जैविक कृषि बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्थाले सञ्चालनमा ल्याएको स्याउ ब्रान्डिङ सम्बन्धी उद्योगलाई थप व्यवस्थित बनाउँदै लगिने छ यसको ब्रान्डिङको लागि उपयुक्त बजारीकरणका साथै प्रचारप्रसारमा जोड दिइनेछ । गाउँपालिकाभित्रका अन्य वडाहरुमा उत्पादन हुने स्याउ सुन्तला कागती लगायत अन्य फलफुल हरूको ब्रान्डिङ गर्न उद्योग स्थापनाको लागि थप पहल गरिने छ ।
- ❖ अब म यस गाउँपालिकाको आगामी आर्थिक वर्ष २०८१।०८२ को सहकारी एवम् वित्तीय क्षेत्र र श्रम तथा रोजगार सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रमहरु प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।
- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐनले प्रदत्त गरेको अधिकार साथै सहकारी ऐन र नियमावलीमा भएको व्यवस्था अनुसार पुथा उत्तरगङ्गा गाउँपालिकामा दर्ता भएका सहकारीहरुलाई स्थानीय उत्पादन प्रवर्द्धनमा लगानी गर्न पहल गरिनेछ । साथै सहकारी मोडेलमा विभिन्न कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्न प्रोत्साहित गरिनेछ ।
 - यस गाउँपालिकाभित्र सहकारी गठन गरी किसानको उत्पादनलाई सङ्कलन गरी विक्री वितरणमा सहजिकरण गरिनेछ भने दर्ता भई निष्क्रिय भएका सहकारीहरुलाई सक्रिय सञ्चालनको लागि आवश्यक पहल गरिने छ । साथै गाउँपालिकाले यसअघि निर्माण गरेको स्थानीय सहकारी ऐन, २०७५ लाई सहकारीहरु आकर्षित हुनेगरी थप संशोधन गरिनेछ ।
 - पूर्ण रूपमा सहकारीहरुलाई गाउँपालिकाको नियमनको पहुँचमा पुऱ्याउने गरी एउटा छुट्टै शाखाको स्थापना गरिनेछ । जसबाट सहकारी क्षेत्रको उद्देश्य परिपूर्ति भई गाउँपालिकाको वित्तीय सुशासनको उद्देश्य हासिल हुने प्रक्षेपण गरेको छ ।
 - गाउँपालिकाभित्रका सहकारीहरुको यथार्थ अवस्थाको बारेमा तथ्याङ्क सङ्कलन गरी यस गाउँपालिकाका नागरिक लगायत शहिद तथा बेपत्ता परिवार, घाईते तथा अपाङ्गहरुलाई सहकारीसँग आवद्ध गरी रोजगारी सिर्जना गर्न आवश्यक पहल गरिनेछ। जसबाट नागरिकहरुको आयआर्जनमा वृद्धि भई समग्र गाउँपालिकाको वित्तीय क्षेत्रको विकास हुनेछ ।
 - दोस्रो मुलुकको मारमा परि नेपालमा फर्केका गाउँपालिका भित्रका बेरोजगार युवाहरुलाई श्रम, सहकारी एवम् उपभोक्ता समिति दर्ता प्रक्रियाको लागि आवश्यक मापदण्ड निर्माण गरी स्वरोजगार बनाउन आवश्यक पहल गरिनेछ । साथै गाउँपालिका भित्रका बेरोजगार युवा, न्यून आर्थिक अवस्था भएका समुदायहरुलाई श्रम र रोजगार सम्बन्धी सेवा प्रवाह र गुनासो सम्बोधनका लागि सङ्घीय सरकारले समेत आफ्नो वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रममा समावेश गरेको "श्रमाधान रोजगार कार्यक्रम" सञ्चालनका लागि आवश्यक पहल गरिने छ ।

- गरिब तथा वञ्चितीकरणमा परेका समुदायको पहुँच र क्रयशक्ति अनुरूप आगामी आर्थिक वर्षमा गाउँपालिकाको केन्द्रमा सुपथ मूल्य सहकारी पसल स्थापना गरिनेछ । नेपालको संविधानले प्रदत्त गरेको मौलिक अधिकारको धारा ३३ को व्यवस्था बमोजिम गाउँपालिकाका प्रत्येक नागरिकलाई रोजगारीको हकको प्रत्याभूति दिलाइनेछ ।
- आर्थिक समृद्धिको प्रमुख बाधक तत्व बेरोजगारीलाई कम गरी गरिबी निवारण गर्न आ.व. २०७८/०७९ मा सुरु गरिएको शहीद स्मृति रोजगार कार्यक्रम लाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- विभिन्न सरकारी तथा गैरसरकारी संस्थाहरूसँगको साझेदारीमा गाउँपालिका भित्रका बेरोजगार व्यक्तिहरूलाई सिपमूलक तालिमहरू उपलब्ध गराइनेछ ।
- प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम र शहीद स्मृति रोजगार कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गरिनेछ । यसैगरी यसको प्रभावकारिता वृद्धि गर्न सङ्घीय सरकारसँगको साझेदारीमा औजार तथा सुरक्षा सामग्रीहरूको व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- सङ्घीय सरकारबाट हस्ताण्तरित लघु उद्यम विकास कार्यक्रममार्फत गाउँपालिकाका नागरिकहरूलाई विभिन्न सीपमूलक कार्यक्रमको आयोजना गरिनेछ । यसलाई थप व्यवस्थित बनाउँदै प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रममार्फत यस गाउँपालिकामा सञ्चालित विभिन्न योजनाहरूको रकम सङ्घीय सरकारको मापदण्ड र पुथा उत्तरगङ्गा गाउँपालिकाको रोजगार संवाद मञ्च कार्यविधि २०८१ बमोजिम सूचीकृत कामदारहरूको व्यक्तिगत खातामा वा उनीहरूको हातैमा नगद हस्तान्तरण माध्यमबाट भुक्तानी गरिनेछ । जसबाट सार्वजनिक प्रशासनको पारदर्शिता कायम रहनेछ ।
- प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम अन्तर्गत यस गाउँपालिकाको रोजगार सेवा केन्द्र मार्फत विगतका दिनदेखि छनौट भएका योजनाहरू श्रममुखी मात्र भएकोमा आगामी आर्थिक वर्ष देखि दिगो र प्रभावकारी एवम् परिणाममुखी योजना छनौट गर्नुपर्ने नीति लिएको छु । यसैगरी हालसम्म कार्य भएका योजनाहरूलाई दिगो, प्रभावकारी र परिणाममुखी बनाउन गाउँपालिकाबाट लागत साझेदारी गरी निर्माण सामग्री खरिद कार्यलाई कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- श्रम, रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा मन्त्रालय मार्फत वैदेशिक रोजगारमा जान चाहने युवाहरूका लागि स्थानीय तहबाटै श्रम स्वीकृति सम्बन्धी व्यवस्था भई आए बमोजिम श्रम स्वीकृति दिने व्यवस्थालाई पूर्ण रूपमा कार्यान्वयनमा ल्याइने छ ।

यस गाउँसभाका सम्पूर्ण सदस्यज्यूहरू,

❖ अब म यस गाउँपालिकाको आगामी आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को ठूला मेगावाटका जलविद्युत, लघु तथा साना जलविद्युत एवम् वैकल्पिक उर्जाका अन्य स्रोतहरू सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रमहरू प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

- यस पुथा उत्तरगङ्गा गाउँपालिकामाकरिब ५०० मेगावाट जलविद्युत उत्पादन गर्न सकिने क्षमता भएका विभिन्न हिमनदीहरू जस्तै : उत्तरगङ्गा नदी, सानोभेरी नदी र उक्त नदीको मुहान क्षेत्रमा पर्ने पेलमा नदी, घोस्तुङ नदी र रन्माली नदीबाट जलविद्युत उत्पादनको लागि विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन भई कामकाजको प्रक्रियामा रहेका त्यस्ता जलविद्युत आयोजनाहरूलाई थप प्रभावकारी बनाइ छिटो भन्दा छिटो विद्युत उत्पादन गर्न सम्बन्धित निकायमा पहल गरिनेछ । साथै यस्ता नदीहरूका केही भागबाट थप विद्युत उत्पादन गर्न विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन गरी आफ्नै स्थानीय स्रोत साधनद्वारा उत्पादित विद्युत यस गाउँपालिकामा खपत भई बढी हुने विद्युतलाई बिक्री वितरण गरि समग्र गाउँपालिकाको वित्तीय क्षेत्रको विकास गरिनेछ ।

- पुथा उत्तरगङ्गा गाउँपालिकालाई उर्जाको क्षेत्रमा सक्षम र अब्बल बनाउनका लागि हाल गाउँपालिकाको केन्द्र रहेको तक सम्म केन्द्रीय लाइनको जडान कार्य सम्पन्न भइसकेको अवस्थामा यसलाई अन्य थप स्थानहरूमा विद्युतीकरण गर्नका निम्ति नेपाल सरकारबाट करमा सहूलियत लिई वैदेशिक सहायता सँगको साझेदारीमा निर्माण कार्य सुरु गरिसकेको कम्पनीलाई थप स्थानहरूमा छिटो भन्दा छिटो विद्युतीकरणको प्रकृया अगाडि बढाउनका लागि थप सहयोग र पहल गरिनेछ ।
- पुथा उत्तरगङ्गा गाउँपालिकाभित्र सञ्चालनमा रहेका विभिन्न लघु तथा साना जलविद्युतहरूलाई थप व्यवस्थित गर्दै लगिनेछ । त्यस्ता जलविद्युतहरूको मर्मत सम्भार एवम् क्षमता विस्तारको लागि आवश्यक पहल गरिनेछ । साथै झारलुङ कारीखोला लघु जलविद्युतलाई आवश्यक मर्मत गरी हिम-गुइवाङ-जुनाङ-दुले सम्म विद्युत विस्तार गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाका अधिकांश क्षेत्रमा सौर्य तथा जलविद्युत उर्जाको पहुँच पुऱ्याइने छ । जसका लागि निर्मित विद्युत संरचनाको लाईनको विस्तार गर्दै लगिनेछ भने भौगोलिक विकटताले विद्युतको पहुँचमा पुऱ्याउन कठिनाइ हुने कठिन भूगोलका क्षेत्र एवम् अति विपन्न परिवारहरूलाई अनुदान स्वरुप सोलार सेटहरू उपलब्ध गराइनेछ ।
- गाउँपालिका क्षेत्रमा थप उर्जाको उत्पादन बढाउन वैकल्पिक उर्जा प्रवर्द्धन केन्द्रसँग आवश्यक समन्वय गरिनेछ । साथै यस गाउँपालिकाको वडा नं. ११ अन्तर्गत सानोभेरी उत्तरगङ्गा साना जलविद्युत परियोजना (९९८ किलोवाट) को निर्माण कार्य हाल अलपत्र अवस्थामा रहेको बेहोरा अवगत नै छ । सो परियोजना निर्माण कार्यलाई प्रभावकारी रूपले अगाडि बढाउनका लागि आवश्यक छलफल र पहल गरिनेछ ।

❖ अब म यस गाउँपालिकाको आगामी आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को पर्यटन सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रमहरू प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

- नेपालको एकमात्र ढोरपाटन शिकार आरक्षको करिब ६० प्रतिशत भुभाग रहेको यस गाउँपालिका पर्यटनको क्षेत्रमा अत्यन्तै सम्भावना बोकेको क्षेत्र हो । पुथा हिमाल र उत्तरगङ्गा नदीको बीचमा रहेका विभिन्नभौगोलिक विविधता र विषमता, उच्च पहाडी र हिमाली हावापानी, खोलानाला तालतलैया र वन पैदावारहरू, हिमाली पदमार्गहरू र आदिवासीजनजाती मगर समुदायको रीतिथिती, भेषभुषा तथा संस्कृति एवम् रहनसहन पर्यटक आकर्षण गर्ने प्रमुख आधारहरू हुन । यी विषयहरूलाई मध्यनजर गर्दै पर्यटन प्रवर्द्धन गर्न आगामी आर्थिक वर्षमा "वृहत पर्यटन गुरुयोजना" तयार गरिनेछ ।
- मगर समुदायहरूको कला संस्कृति, भेषभुषा, भाषा र परम्परा झल्काउने गरी निकट भविष्य सम्म अस्तित्व कार्यक्रम राखी आन्तरीक तथा बाह्य पर्यटनको आकर्षण केन्द्र बनाउन चालु आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ देखि वडा नं. १० तक गाउँमा टिनको छाना हटाउन प्राविधिक मूल्याङ्कन प्रतिवेदनको आधारमा क्षतिपुर्ति दिने गरी टिनको छाना हटाउने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिँदै अन्य सम्भावित बस्तीहरू हुकाम, मैकोट, रन्मा लगायत अन्य वडाहरूमा पनि टिनको छाना हटाइ पौराणिक परम्परा झल्किने गरी पर्यटकीय दृष्टीले आकर्षक हुने खालका घर निर्माण गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- पर्यटनको प्रचुर सम्भावना बोकेका क्षेत्रहरूलाई आवश्यक प्रचार प्रसार गर्न नसक्दा सधैँ ओझेलमा परिरहेका छन । यसकारण गाउँपालिकाका पर्यटकीय क्षेत्रहरूको बारेमा जानकारी दिन पर्यटन डकुमेन्ट्री तयार गरिनेछ । साथै यस गाउँपालिकाको तकसेरालाई बागलुङको ढोरपाटनसम्म सडक सञ्जालले जोड्न आवश्यक बजेटको व्यवस्थापन गरिनेछ भने उक्त सडक

निर्माणका लागि वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन (EIA) निर्माणकार्य प्रक्रिया अगाडि बढाउन आवश्यक पहल एवम् जोड दिइनेछ ।

- पुथा उत्तरगङ्गा गाउँपालिकाको गौरवको रुपमा वडा नं ५ रिसल्लामा एयरपोर्ट निर्माणको लागि सम्भाव्यता अध्ययन भईसकेकोले निर्माण कार्य प्रारम्भ गर्नको लागि सम्बन्धित निकायमा थप पहल गरिनेछ भने वडा नं. १० तक स्थित महेन्द्र मा वि चेवाड चौर देखि डैबारी हुँदै भ्याली थाम सम्मको पर्यटन पदमार्ग, हुकाम-काजरजड-ठाँकुर-ढोरपाटन पर्यटन पदमार्ग, पेल्मा तातोपानी-हिम-गुईबाड-जुनाड-जाजा-क्यूजा-दोगाडी हुँदै पुथा हिमाल बेस क्याम्प सम्म पर्यटन पदमार्ग, रन्मा-सुनदह पर्यटन पदमार्ग , प्रवु गुप्फा-रक्त कुनदल ढह- बोकसा ढह-लालपाटन-कुन्दला ढह साङ्ग्रे हिमताल-हुदै डोल्पा जोड्ने पदमार्ग, दम्चन-घामताप्ने-छाप्राबाड-दमबुकी हुदै चौरी बुकी पदमार्ग, बिर्गुङखानी-कुतेवास-जम्दारचेन-दैलेसनीया-लुझामसर-प्याला-तिला हुदै रिसल्ला पदमार्ग र वडा नं १३ स्थित विर्गुम हिल पार्कको संरक्षण एवम् प्रवर्द्धन गर्न संघीय सरकार र प्रदेश सरकारसँग आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- पर्यटकहरूलाई सहजताको लागि गाउँपालिकाका विभिन्न पर्यटकीय क्षेत्रहरूसम्म पुग्न सिग्नल बोर्डहरू राखिनेछ भने पर्यटन पदमार्ग निर्माणको कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ । पुथा उत्तरगङ्गा गाउँपालिका वडा नं. १२ क्यूबाडमा निर्माणाधीन अवस्थामा रहेको गाउँपालिकाको पहिचानसहितको स्मारिका निर्माण कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ। यसैगरी गाउँपालिकाको वडा नं ४ मा रहेको दोस्रो खोँच र गुल्जा झरना, वडा नं. ९ स्थित राक्से दहको लगायत अन्य सम्भावित पर्यटकीय क्षेत्रहरूको संरक्षण र संवर्द्धन गरिनेछ ।
- जनयुद्धको क्रममा नेपालकै पहिलो एम्बुस द्वारा श्री नट श्री राइफल कब्जा भएको वडा नं.१२ स्थित क्यूबाड घोस्कर र पहिलो एम्बुस भएको वडा नं. ११ स्थित छेरापाङ्गालाई युद्ध पर्यटकीय स्थलको रुपमा प्रचार प्रसार गरिनेछ ।साथै अन्य विभिन्न युद्धस्थलहरू, एम्बुस भएका स्थानहरूका साथै युद्ध स्थलमा आफ्नो ज्यानको बलिदानी दिने शहीदहरूको सम्झनामा विभिन्न खालका सिग्नल बोर्ड, शहीद पार्क, प्रवेश द्वार एवम् अन्य भौतिक संरचना निर्माण कार्यका साथै त्यस्ता स्थानहरूलाई युद्ध पर्यटनको रुपमा संरक्षण एवम् प्रवर्द्धन गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- यस पुथा उत्तरगङ्गा गाउँपालिका भित्र रहेका विभिन्न जडिबुटिजन्य पदार्थहरूको संरक्षण र संवर्द्धन गर्न र जडिबुटि खेतीलाई थप प्रभावकारि रूपमा विस्तार गर्दै पर्यटन प्रवर्द्धनमा थप टेवा पुग्ने उद्देश्यका साथ डिभिजन वन कार्यालय, रुकुम पूर्वको लागतमा यस गाउँपालिकाको वडा नं. ५ रिसल्लामा सञ्चालनमा रहेको जडिबुटि उद्यान केन्द्रको निर्माण, संरक्षण एवम् परिचालन कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- यस गाउँपालिकामा भरिपूर्ण मात्रामा उब्जनी हुने खाद्य तत्व, तरकारी एवम् फलफुलहरू जस्तै : स्याउ, ओखर, किवी, मकै, कोदो, फापर, गहुँ, जौ, चिनो कागुनो, आलु, दाल, सिमी जस्ता अर्गानिक रुपमा उत्पादन भएका बालीहरूलाई गाउँपालिकामा दर्ता भएका निजी एवम् सामुदायिक होमस्टेहरूले आन्तरिक एवम् बाह्य पर्यटकहरूलाई गाउँपालिकाभित्रै उत्पादन भएका परिकारहरू अनिवार्य रूपमा खुवाउनुपर्ने कार्यलाई जोड दिइनेछ ।
- स्वास्थ्य पर्यटनलाई दृष्टिगत गर्दै डिमुरगैरा तातोपानीलाई आगामी आर्थिक वर्षमा सम्पूर्ण डिजाइन तयार गरी आवश्यक भौतिक संरचना निर्माण गरी गाउँपालिकाको नमुनाको रुपमा स्थापना गरी आन्तरिक र बाह्य पर्यटकलाई स्वास्थ्य पर्यटनको रुपमा लाभ लिन प्रचार प्रसार गरिनेछ भने पेल्मा तातोपानीलाई आवश्यकताको आधारमा भौतिक संरचनाहरू निर्माण गरी थप व्यवस्थित गर्दै लगिने छ । साथै गाउँपालिकाभित्र रहेका छहराहरू, ताल तलैयाहरू, दहहरू, पार्कहरू, खानी एवम् गुफाहरूको संरक्षण एवम् प्रवर्द्धन कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।गाउँपालिकामा परापूर्वकाल देखि नै चलि आएका

चाडपर्वहरू, भूम्या पर्व, माघे सक्रान्ति, मौलिक भाषा, कला, संस्कृति, विभिन्न धर्म र रीतिरिवाज लगायतका क्षेत्रहरूको संरक्षण एवम् प्रवर्द्धन कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

- मगरहरूको उत्पत्ति भएको वडा नं २ पेल्माको तिमाजर भिर सम्म पर्यटन पदमार्ग निर्माणसँगै प्रचारप्रसार गरी नेपालकै जनजाति लगायत मगर समुदायको आकर्षणको रूपमा स्थापित गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- गाउँपालिकाको विभिन्न क्षेत्रहरूमा रहेको गुरिल्ला पदमार्ग र यासा ट्रेललाई व्यवस्थित गर्दै लगिनेछ भने पर्यटकहरूको गन्तव्य, खानपान र आवास लगायत सुरक्षा क्षेत्रलाई मध्यनजर गर्दै रिसोर्ट, होटेल, निजी तथा सामुदायिक होमस्टे निर्माण, सञ्चालन एवम् व्यवस्थापन कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- "आर्थिक सुधारका लागि पर्यटन प्रमुख आधार" भन्ने अभिभाराका साथ गाउँपालिकाभित्र रहेका विभिन्न पर्यटकीय क्षेत्रहरूको सम्पूर्ण विवरण सहितका प्रचारप्रसार मूलक सामग्रीहरूको उपलब्धता हुनेगरी गाउँपालिका केन्द्रमा पर्यटन सूचना केन्द्र स्थापना गरिने छ। जसले गर्दा स्वदेशी तथा विदेशी पर्यटकहरूको आवागमनको मात्रामा वृद्धि भई समग्र गाउँपालिकाको आर्थिक सुधारमा टेवा पुग्ने र पर्यटकहरूको नयाँ ठाउँमा हुने अन्यौलता कम भई गाउँपालिकामा अभिलेख समेत रहनेछ ।
- यस पुथा उत्तरगङ्गा गाउँपालिकामा परम्परागत रूपमा रहँदै आएको संस्कृतिलाई झल्काउने खालका साँस्कृतिक महोत्सव सञ्चालन गर्न आवश्यक सहयोग गरिनेछ भने तकसेरा लगायत गाउँपालिकाभित्रका ऐतिहासिक महत्त्वका विषय झल्काउने अन्य बस्तीहरूको संरक्षण एवम् प्रवर्द्धन र पर्यटकहरूको आकर्षणको रूपमा विकास गर्नका लागि जीवित संग्रहालयको रूपमा स्थापित गर्न आवश्यक पहल गरिनेछ ।

❖ अब म यस गाउँपालिकाको आगामी आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को शिक्षा, युवा तथा खेलकुद क्षेत्रसँग सम्बन्धित नीति तथा कार्यक्रमहरू प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

- विद्यार्थी मैत्री शैक्षिक पूर्वाधार, आधुनिक प्रविधिको उच्चतम प्रयोग, दक्ष र योग्य शैक्षिक जनशक्ति तथा अनुशासन र स्वमूल्यांकनको माध्यमबाट शिक्षालाई गुणस्तरीय, सर्वसुलभ र पहुँचयोग्य बनाउन पुथा उत्तरगङ्गा गाउँपालिकाले आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ देखि सञ्चालन गर्दै आएको "शहीद स्मृति शैक्षिक विकास कार्यक्रम अन्तर्गत उच्च तथा प्राविधिक शिक्षा छात्रवृत्ति अनुदान सहायता कार्यक्रम" मार्फत अति विपन्न, गरिब तथा जेहेनदार, दलित, शहीद परिवार तथा द्वन्द्व पीडितका बालबालिका, यौनिक तथा अल्पसङ्ख्यक समूह, अपाङ्गता भएका बालबालिका अध्ययन गर्न इच्छुक विद्यार्थीहरूलाई आगामी आर्थिक वर्षमा सञ्चालन गर्न नसकेता पनि आवश्यक पहललाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- "प्रयोग गरौं आ- आफ्नो बौद्धिक शक्ति : उत्पादन गरौं पालिका भित्रको जनशक्ति" भन्ने आदर्श वाक्यसँगै गाउँपालिका भित्रका स्थायी बसोबास गर्ने नागरिकहरूलाई अतिरिक्त कक्षा सञ्चालन कार्यविधि, २०८० को परिधिभित्र रहि लोक सेवा, शिक्षक सेवा आयोग पूर्व तयारी कक्षा, अध्यापन अनुमति पत्र का साथै SEE दिएका विद्यार्थीहरूका लागि सेतु पाठ्यांश (BRIDGE COURSE) तथा आधारभूत कम्प्युटर कक्षा जस्ता अतिरिक्त कक्षा सञ्चालन कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- विभिन्न सामुदायिक विद्यालयहरूमा गठित बालकलवहरूलाई सक्रिय बनाउन अतिरिक्त क्रियाकलाप सञ्चालन गरिनेछ । विद्यार्थी र युवाहरूलाई चौतर्फी ज्ञानको विकास गराउन आधारभूत एवम् माध्यमिक तहका विद्यार्थीहरू तथा युवाहरूमा

भएको प्रतिभा खोज तथा यस गाउँपालिकाको पहिचानमा योगदान पुऱ्याएका विद्यार्थीहरू र युवाहरूलाई सम्मान कार्यक्रम सञ्चालन कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

- पुथा उत्तरगङ्गा गाउँपालिकाबाट निर्माण भई शैक्षिक वर्ष २०८० देखि कार्यान्वयनमा आएको कक्षा १-८ " **हाप्रो पुथा उत्तरगङ्गा**" नामक स्थानीय पाठ्यक्रम अन्तर्गत गत शैक्षिक वर्ष २०८० देखि कक्षा ६ मा सञ्चालनमा आएको पाठ्यपुस्तकलाई निरन्तरता दिँदै शैक्षिक वर्ष २०८१ देखि कक्षा १ र कक्षा ७ मा पाठ्यपुस्तक निर्माण गरि कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- पुथा उत्तरगङ्गा गाउँपालिका आदिवासी जनजाति समुदायको कला, संस्कृति र आफ्नै परम्पराले भरिपूर्ण गाउँपालिका हो । यस गाउँपालिकाको अधिकांश मगर समुदाय रहेको कुरालाई शिक्षा क्षेत्रमा विशेष जोड दिँदै गाउँपालिकाका १४ वटै वडाका सामुदायिक विद्यालयहरूका लागि मातृभाषा "**गेमी मगर खाम (हाप्रो मगर भाषा)**" मा आधारित पाठ्यक्रम निर्माणको कार्य चालु आर्थिक वर्ष २०८०/८१ देखि सुरुवात गर्दै आगामी आर्थिक वर्ष २०८१/८२ देखि कक्षा १ को पाठ्यपुस्तक निर्माण गरी कार्यान्वयन गरिने र क्रमशः थप कक्षाका लागि पाठ्यक्रम र पाठ्यपुस्तक निर्माण गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- वडा नं. १० तक स्थित महेन्द्र मा वि तकसेरामा प्राविधिक धार अन्तर्गत हाल कक्षा ९-१० कम्प्युटर विषय शिक्षण हुँदै आइरहेकोमा उक्त विषयको शिक्षण कार्यलाई आगामी आर्थिक वर्ष २०८१/८२ देखि कक्षा ११ मा समेत प्रभावकारी ढङ्गले निरन्तरता दिइनेछ भने उक्त विद्यालयमा आवश्यकता र मापदण्डका आधारमा प्राविधिकधार अन्तर्गतको विषय परिवर्तनका लागि शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रसँग पहल गरिनेछ । साथै महेन्द्र मा वि तकसेरामा शिक्षा सङ्काय अन्तर्गत स्नातक तह कक्षा सञ्चालनका लागि सम्बन्धित निकायमा आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- आगामी आर्थिक वर्ष २०८१/८२ देखि यस गाउँपालिका भित्रका सबै सामुदायिक विद्यालयहरूमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूको पोशाकमा एकरूपता ल्याइनेछ । साथै बालविकास शिक्षक तथा कर्मचारीहरू र विद्यालय सहयोगी हरूलाई दिईएको थप पारिश्रमिकलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- शैक्षिक वर्ष २०८१ देखि गाउँपालिकाको शैक्षिक गुणस्तरलाई वृद्धि गर्न एवम् परीक्षालाई मर्यादित, व्यवस्थित र विश्वसनीता बनाउनका लागि कक्षा ४ देखि ९ सम्म गाउँपालिकास्तरीय अर्धवार्षिक र वार्षिक परीक्षा सञ्चालन गरिनेछ ।
- शिक्षा क्षेत्रमा काम गर्ने निकाय तथा व्यक्तिहरू सँग "**पुथा उत्तरगङ्गाबासीको एकमात्र चाहाना: शैक्षिक रुपान्तरण हामी सबैको कामना**" भन्ने मूल नारा लाई आत्मासाथ गरी शिक्षण सिकाइ सहजीकरण सम्बन्धी अन्तरक्रिया कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । विद्यालय तहदेखि नै समाज र राष्ट्रप्रति समर्पित, सिर्जनशील र अनुशासित नागरिक तयारीका लागि विद्यार्थीहरूलाई अनुशासन, सक्रिय तथा शिक्षा प्रति अभिरुचि पैदा गर्न सहज बनाउने अभिलाषाको साथ **एक माध्यमिक विद्यालय एक स्काउट ट्रूप कार्यक्रम सञ्चालनार्थ**, आगामी आर्थिक वर्षदेखि यस गाउँपालिका अन्तर्गत कक्षा १-१२ मा सञ्चालित विद्यालय श्री जनज्योति मा वि जाड, श्री पर्वत मावि कोल, श्री देउराली मावि हुकाम र श्री पुथा हिमालय मावि मैकोटमा कार्यान्वय गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ ।
- शैक्षिक जनशक्तिलाई दक्ष र योग्य बनाउन विद्यालय व्यवस्थापन समिति, प्रधानाध्यापक, लेखा सम्बन्धी कर्मचारीहरू, शिक्षक तथा बालविकास सहजकर्ताहरूलाई विभिन्न प्रकारका व्यावसायिक र क्षमता विकास तालिमहरू प्रदान गरिनेछ ।

- कक्षा ८ को परीक्षा सञ्चालनको कार्यलाई शैक्षिक गुणस्तरीय एवम् विश्वसनीय बनाउनका लागि आधारभूत स्तरीय कक्षा ८ परीक्षा सञ्चालन एवम् व्यवस्थापन निर्देशिका, २०८० लाई आवश्यक परिमार्जन सहित शैक्षिक सत्र २०८१ देखि कक्षा ८ को वार्षिक परीक्षा एउटै केन्द्र निर्धारण गरी सञ्चालन गरिनेछ । साथै SEE को परीक्षालाई व्यवस्थित ढङ्गबाट सञ्चालन गरिनेछ ।
- बालबालिकालाई बालमैत्री पूर्वाधारहरूमा पठनपाठन गराउन बाल विकास केन्द्रहरूलाई व्यवस्थित गरिनेछ भने अन्य विद्यालय पूर्वाधारहरूलाई विद्यार्थी मैत्री बनाउँदै लगिनेछ । यसैगरी गाउँपालिकाका सामुदायिक विद्यालयहरूमा पुस्तकालय, डिजिटल ल्याब तथा प्रयोगशालाहरू निर्माण गर्दै लगिनेछ ।
- १ देखि ५ कक्षासम्म विद्यार्थीहरूलाई विद्यालयमा आकर्षित गर्न र शैक्षिक गतिविधिहरूमा टिकाई राख्न दिवा खाजा कार्यक्रम प्रभावकारीरूपमा कार्यान्वयन गरिनेछ । विद्यालयमा अनिवार्य रूपमा स्थानीय तहभित्र उत्पादित खाद्य पदार्थबाट विभिन्न परिकारहरू निर्माण गरि दिवा खाजा खुवाउने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- गाउँपालिका स्तरीय सञ्चालन हुने राष्ट्रपति रनिङ शिल्ड कार्यक्रम सञ्चालन तथा उत्कृष्ट खेलाडि छनोट र खेलाडि सम्मान कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ । उत्कृष्ट विद्यालय प्रअ, शिक्षक तथा विद्यार्थी छनोट मापदण्ड निर्माण गरी छनोट तथा प्रोत्साहन कार्यक्रम सञ्चालनमा ल्याई शिक्षक तथा विद्यार्थीहरूलाई उत्प्रेरित गरिनेछ ।
- गाउँपालिका भित्रको शैक्षिक गतिविधि सञ्चालन तथा सम्प्रेषण गर्न शैक्षिक वर्षको शुरु तिर प्रकाशन गरिने शैक्षिक क्यालेन्डर प्रकाशन कार्यलाई थप व्यवस्थित बनाउँदै निरन्तरता दिइनेछ ।
- शैक्षिक संस्थाहरूको भौतिक संरचना, शैक्षिक गुणस्तर र व्यवस्थापकीय पक्षको नियमित अनुगमन गरी शैक्षिक उपलब्धिको आधारमा दण्ड र पुरस्कारको व्यवस्था गरिनेछ । शिक्षा क्षेत्रलाई परिवर्तन गरी उत्पादनमा अभिभावक तथा विद्यार्थीहरूलाई सक्रिय बनाउन यस गाउँपालिका भित्रका १४ वटै वडाहरूमा अभिभावक शिक्षा, साक्षरता शिक्षा र उत्पादन मूलक कार्यक्रम प्रति जागरुक बनाउने अभियानलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- शैक्षिक संस्थाहरूलाई विद्यार्थीमैत्री बनाउँदै लगिनेछ भने आगामी आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ मा पुराना शैक्षिक संस्थाहरूको मर्मत सम्भार गर्ने र नयाँ संरचनाहरूको निर्माण कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ । यसैगरी समग्र शिक्षा क्षेत्रको विवरण झल्काउन शैक्षिक स्मारिका प्रकाशन गरिनेछ ।
- आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ देखि सम्पूर्ण विद्यालयहरूले आफ्नो त्रैमासिक प्रगति प्रतिवेदन नियमितरूपमा गाउँकार्यपालिकामा पेश गर्नुपर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ । जसलाई सम्बन्धित विद्यालयका कर्मचारीको कार्यसम्पादनसँग जोडी मूल्याङ्कन गरिनेछ । साथै गाउँपालिका करार शिक्षक तथा कर्मचारीहरूलाई कार्यसम्पादन समझौता र वडा शिक्षा समितिको सल्लाह सुझावका आधारमा निरन्तरता दिइनेछ ।
- उत्कृष्ट विद्यालय तथा शैक्षिक संस्था र अन्य पक्षहरूको स्थलगत भ्रमण तथा अवलोकन गरी सो क्षेत्रका असल अभ्यासहरूलाई गाउँपालिका भित्रका सामुदायिक विद्यालयहरूमा कार्यान्वयन गर्ने व्यवस्था मिलाउन विद्यालय व्यवस्थापन समितिका पदाधिकारी, प्रधानाध्यापक वा शिक्षक कर्मचारीहरूलाई शैक्षिक भ्रमण कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

- सामुदायिक विद्यालयमा अध्ययनरत छात्राहरूको शिक्षा र स्वास्थ्य सरसफाईलाई मध्यनजर गर्दै सामुदायिक विद्यालयमा अध्ययनरत छात्राहरूका लागि स्यानटरी प्याड र डिस्पोजल मेसिनको व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- युवा तथा खेलकुद क्षेत्रको विकास र आय आर्जनमा जोड्नका लागि युवा उद्यमी र युवा खेलकुद कार्यक्रमलाई प्राथमिकतामा राखिने छ ।
- पुथा उत्तरगङ्गा गाउँपालिकाको शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धिको लागि प्रचलित शिक्षा ऐन, नियमावली र गाउँपालिकाबाट निर्माण भएका प्रचलित कानुन बमोजिम विद्यालय व्यवस्थापन समिति गठन प्रक्रिया, शिक्षक अभिभावक सङ्घ गठन प्रक्रिया र प्रधानाध्यापक छनौट प्रक्रियालाई थप व्यवस्थित गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाभित्र रहेका सामुदायिक सिकाइ केन्द्रहरूलाई सक्रिय रूपमा सञ्चालनको लागि सामुदायिक सिकाइ केन्द्र मापदण्ड, २०८० को अधीनमा रहि परिचालिकाहरूको काम तथा कार्यक्षेत्रलाई थप सुदृढ गरिनेछ ।

यस गाउँसभाका सम्पूर्ण सदस्यज्यूहरू,

❖ अब म यस गाउँपालिकाको आगामी आर्थिक वर्ष २०८१।०८२ को स्वास्थ्य सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रमहरू प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

- स्वस्थ जनशक्ति समृद्ध राष्ट्र निर्माणको आधार हो । नेपालको संविधानले प्रदत्त गरेको स्वास्थ्य सम्बन्धी हकको कार्यान्वयन गर्दै आफ्ना नागरिकहरूलाई आधारभुत स्वास्थ्य सेवाको पहुँचमा पुऱ्याउन पुथा उत्तरगङ्गा गाउँपालिका तत्पर रहि आएको छ । जनताको घरसम्मै आधारभुत स्वास्थ्य सेवाको प्रवाह मार्फत जनताको स्वास्थ्य स्थिती सबल बनाउन गाउँपालिकाले आर्थिक वर्ष २०७९/०८० देखि सञ्चालन गर्दै आएको "शहीद स्मृति स्वास्थ्य कार्यक्रम" लाई निरन्तरता दिँदै थप कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ जस मार्फत जनताले महसुस गर्ने गरी स्वास्थ्य सेवा प्रवाह हुनेछ । यसैगरी सशस्त्र जनयुद्धका घाइते, अपाङ्ग, शहीद एवम् वेपत्ता परिवारका सदस्यहरू, गर्भवति एवम् सुत्केरी र जेष्ठ नागरिकलाई निशुल्क एम्बुलेन्स सेवा उपलब्धता कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ । साथै एम्बुलेन्स सेवालार्इ थप प्रवाहमूखी बनाउन गाउँपालिकाको एम्बुलेन्स सेवा सञ्चालन एवम् व्यवस्थापन कार्यविधि निर्माण गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- आधारभुत तथा आकस्मिक स्वास्थ्य सेवा सम्पुर्ण नागरिक सम्म पुऱ्याउनका लागि गाउँपालिकाले आर्थिक वर्ष २०७८/२०७९ देखि सहिद "स्मृति स्वास्थ्य कार्यक्रम" अन्तर्गत जनयुद्धका घाइते, अपाङ्ग र शहीद तथा वेपत्ता परिवारका सदस्यहरू लगायत गाउँपालिका भित्रका घाइते, अपाङ्ग, विपन्न परिवार र स्वास्थ्य संस्थामा पहिलो सन्तानको रूपमा छोरी जन्माउने आमाको लागि निशुल्क स्वास्थ्य वीमा सञ्चालन गर्दै आइरहेकोमा आगामी आर्थिक वर्ष २०८१।०८२ मा पनि यस कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ भने उच्च रक्तचाप, मधुमेह, मृगौला खराबी लगाएतका जटिल रोगहरूको समयमै पहिचान गर्न साथै गर्भवती तथा सुत्केरी आमाको स्वास्थ्य जाँच, बालबालिकाहरूमा कुपोषणको अवस्था, अपाङ्ग तथा ज्येष्ठ नागरिकको स्वास्थ्य जाँच जस्ता नियमित स्वास्थ्य सेवाहरू प्रवाह गर्न डाक्टर सहित घुम्ती स्वास्थ्य शिविर सञ्चालनलाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गरिनेछ भने विद्यालय स्वास्थ्य तथा नर्सिङ सेवा कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- गाउँपालिकाभित्रका गर्भवती महिलाहरूलाई नियमित स्वास्थ्य निगरानीमा राख्न गत आर्थिक वर्ष २०७९।०८० देखि गर्भवतिसँग उपाध्यक्ष कार्यक्रम सञ्चालनहुँदै आएकोमा आगामी आर्थिक वर्षमा पनि यो कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिँदै गर्भवति महिलाहरूको निरन्तर जाँच, निशुल्क ल्याब सेवा, घुम्ती अल्ट्रासाउण्ड एवम् उपचार लगाएतका सेवाहरू उपलब्ध गराइनेछ । साथै गर्भवति महिलाहरूलाई आवश्यक पर्ने क्याल्सियम तथा भिटामिनहरू उपलब्ध गराइनेछ । सामुदायिक

स्वास्थ्य संस्थागत प्रसूतिलाई प्रोत्साहन गर्दै शून्य होम डेलिभरी घोषणा गर्ने कार्यक्रमको सुरुवातको लागि स्वास्थ्यकर्मी, महिला स्वास्थ्य स्वयं सेविका र आमा समूहका सदस्यहरूको भूमिका प्रभावकारी बनाउन प्रोत्साहन गर्ने नीति तथा उहाँहरूको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

- बहुक्षेत्रीय पोषण कार्यक्रमको प्रभावकारी ढङ्गले कार्यान्वयन गर्दै सुनौला हजार दिनका आमाहरूलाई पोषणजन्य सामग्रीहरू र फोनबाटै पोषण परामर्श र मनोपरामर्श दिने व्यवस्था मिलाईनेछ ।
- विद्यालयहरूमा किशोरीहरूको स्वास्थ्य अवस्थालाई मध्यनजर गरी पर्याप्त मात्रामा निशुल्क स्यानिटरी प्याडको प्रयोग र प्रभावकारितालाई सबल बनाउँदै लगिनेछ भने किशोरी मैत्री पूर्वाधार निर्माण गर्न आवश्यक पहल गरिनेछ । गाउँपालिकाका हरेक क्षेत्रहरूलाई चेली मैत्री बनाउँदै लगिनेछ । सार्वजनिक तथा अन्य स्थलहरूमा महिला तथा किशोरीहरूलाई पर्ने जस्तासुकै अपठ्यारामा सहायताको लागि आर्थिक वर्ष २०७९।०८० देखि सञ्चालन गरेको **चेलीसँग उपाध्यक्ष कार्यक्रमलाई** प्रभावकारी ढङ्गमा कार्यान्वयन गरी हटलाईन मार्फत गुनासो सम्बोधन गर्ने वातावरण मिलाईनेछ । यसैगरी किशोरी अवस्थामा आउने आकस्मिक परिवर्तनहरूको बारेमा उनीहरूलाई परामर्श सेवा उपलब्ध गराईनेछ ।
- हरेक जनताले गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवाको महसुस गर्नेगरी पर्याप्त औषधि एवम् औषधिजन्य सामानहरूको व्यवस्था गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाका सबै भेगलाई समेट्ने गरी प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र, कोल, आधारभूत अस्पताल तकसेरा, स्वास्थ्य चौकी हुकाम र स्वास्थ्य चौकी रिवाडचौरमा ल्याब सेवा सुचारु भइरहेकोमा आगामी आर्थिक वर्षमा मैकोट स्वास्थ्य चौकी र राङ्सी स्वास्थ्य चौकीमा पनि यो सेवा सुचारु गरिनेछ साथै आगामी आर्थिक वर्ष देखि ल्याब सेवा सुचारु हुने स्वास्थ्य संस्थाहरूमा आवश्यक कर्मचारी एवम् प्रयोगशालाको व्यवस्थापन गरी निरन्तर सेवा दिने कार्यलाई प्रभावकारी ढङ्गले निरन्तरता दिइनेछ । प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र कोल र तकसेरा आधारभूत अस्पतालबाट नियमित ल्याब, सादा तथा भिडियो एक्सरे सेवा र हुकाम स्वास्थ्य चौकी, मैकोट स्वास्थ्य चौकी, राङ्सी स्वास्थ्य चौकी र रिवाडचौर स्वास्थ्य चौकीबाट ल्याब सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- विक्रम संम्वत २०७९ साल वैशाख ३० गते सम्पन्न भएको स्थानीय तहको निर्वाचन पश्चात निर्वाचित पदाधिकारीहरूको गाउँ कार्यपालिका बैठकको पहिलो निर्णयलाई थप कार्यान्वयन गर्न यस गाउँपालिका भित्र रहेका उच्च रक्तचाप, मधुमेह लगाएतका दीर्घ रोगीहरूलाई गाउँपालिका मार्फत निशुल्क औषधि वितरण गर्दै आएकोमा आवश्यक मापदण्डको आधारमा आगामी आर्थिक वर्षमा यस कार्यक्रमलाई प्रभावकारी ढङ्गमा कार्यान्वयन गर्दै निरन्तरता दिइनेछ ।
- नेपाल सरकारको प्रोटोकलमा आधारित ११ प्रकारका निशुल्क खोपको ढुवानी र भण्डारण कार्य थप व्यवस्थित बनाउँदै यस गाउँपालिका अन्तर्गतका १८ वटा खोप केन्द्रहरूमार्फत व्यवस्थित र प्रभावकारी एवम् सबै जनताको पहुँचमा पुग्ने गरी कार्यान्वयलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- विभिन्न प्रकारका दीर्घ, सरुवा तथा नसर्ने रोगहरूबारे नागरिकहरूमा सचेतना फैलाउन विभिन्न प्रकारका अभिमुखीकरण कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुका साथै ग्रामीण समुदायस्तरमा स्वास्थ्यकर्मी र महिला स्वास्थ्य स्वयम् सेविकाहरूलाई परिचालन गरेर स्वास्थ्य तथा सरसफाई सचेतना कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।

- यस गाउँपालिका भित्र रहेका सामुदायिक एवम् संस्थागत विद्यालयहरूमा अध्ययनरत बालबालिकाहरूलाई सम्बन्धित विद्यालय स्थानसम्म पुगी वर्षको कम्तिमा ३ पटक स्वास्थ्य परीक्षण गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ । साथै नागरिकहरूलाई स्वास्थ्य सम्बन्धी हकको प्रत्याभूति गराउन एकीकृत घुम्ती शिविर सञ्चालन गरिनेछ ।

यस गाउँसभाका सम्पूर्ण सदस्यज्यूहरू,

- ❖ अब म यस गाउँपालिकाको आगामी आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रमहरू प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।
- नेपालको संविधानले प्रदत्त गरेका छुवाछूत तथा भेदभाव विरुद्धको हक, महिलाको हक, बालबालिकाको हक, दलितको हक, ज्येष्ठ नागरिकको हक, सामाजिक सुरक्षाको हक तथा सामाजिक न्यायको हक लगाएतका मौलिक हक अधिकारको सुनिश्चितता गर्न गाउँपालिका प्रतिवद्ध छ । यसका लागि लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणसँग सम्बन्धित लक्षित कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ । साथै यसका लागि आवश्यक मापदण्ड एवम् आचारसंहिता निर्माण एवम् संशोधन गरिनेछ ।
- महिला, दलित, आदिवासी जनजाती, अल्पसङ्ख्यक, अपाङ्ग, ज्येष्ठ नागरिक, एकल महिला र बालबालिकाको क्षेत्रमा उनीहरूको आवश्यकतालाई मध्यनजर गर्दै क्षमता विकास तालिम र सीपमूलक तालिमहरू सञ्चालन गर्ने तथा नागरिक समाज, वडामा गठन भएका क्लब तथा सञ्जालहरूलाई लक्षित वर्गको सशक्तीकरणमा प्रोत्साहन गरिनेछ । यसले यस स्थानीय तह भित्र रहेका महिला र पुरुषको समविकास तथा सामाजिक विभेद अन्त्य हुने अनुमान गरेको छु । आगामी आर्थिक वर्षको जेठ मसान्तभित्र गाउँपालिका र साझेदार सङ्घ संस्थाहरूको प्राविधिक सहयोगमा लै.स.सा.स. क्षमता विकास योजना तयार गरि कार्यान्वयन गर्न र लै स सा स परिक्षणका लागि आवश्यक बजेटको विनियोजनमा आवश्यक नीति लिएको छु ।
- यस गाउँपालिकाभित्र विभिन्न खालका लैङ्गिक हिंसाहरू न्यूनीकरण गर्दै अन्त्य गर्नका लागि सङ्घीय सरकारले राखेको दीगो विकासको लक्ष्य-५ वा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धीको लक्ष्यलाई यस गाउँपालिकाले पनि मनन गर्दै सो सँग सम्बन्धित कार्य थालनी गरिनेछ । जसका लागि छुट्टै शिर्षकमा आवश्यक बजेट विनियोजन गरिने छ ।
- यस गाउँपालिकामा आगामी आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ सेवा करारमार्फत पदपूर्ति हुने पदका लागि विज्ञापन आह्वान गर्दा लै.स.सा.स.का दृष्टिले आह्वान गर्नुपर्ने नीतिको प्रस्ताव गरेको छु ।
- यस गाउँपालिकाभित्रका विभिन्न स्थानहरूमा दर्ता भएका जग्गा नामसारी गर्दा महिलाको नाममा नामसारी गर्न सचेतना कार्यक्रमका साथै प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- यस स्थानीय तहले लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धी विभिन्न खालका अभिमूखीकरण कार्यक्रम सञ्चालन गरी गाउँपालिका भित्र बसोबास गर्ने सम्पूर्ण नागरिकलाई थप शिक्षित गराई आगामी आर्थिक वर्षदेखि भ्रष्टाचार विरुद्ध शून्य सहनशीलताका आवश्यक कार्यको थालनी गर्नुपर्ने नीतिको प्रस्ताव गरेको छु ।

- आगामी आर्थिक २०८१/०८२ वर्षदेखि यस गाउँपालिकाले लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धी सेवा प्रवाह गर्न सम्बन्धित शाखालाई व्यवस्थित गरिनेछ भने सम्बन्धित शाखाको कर्मचारीलाई लै स सा स फोकल पर्सन रहने नीतिको निरन्ताको अवलम्बन गरिनेछ । सेवा प्रवाहमा सुधार गर्दै प्रभावकारी बनाउनका लागि सम्बन्धित कर्मचारीलाई क्षमता विकास तालिम, अभिमुखीकरण गोष्ठी जस्ता कार्यक्रमको आयोजना गरी सहभागी गराइनेछ ।
- सङ्घीय सरकारले लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धी विभिन्न मुलुकको आयोजनामा घोषणा गरेको बेइजिङ घोषणा पत्र र संयुक्त राष्ट्रसङ्घीय बालअधिकार महासन्धी, १९८९, संयुक्त राष्ट्र सङ्घीय सुरक्षा परिषदबाट पारित प्रस्ताव नं. १३२५ र १८२० सम्बन्धीका कार्यक्रमका लक्ष्य हासिल गर्न आवश्यक कार्यनीति निर्माण भएकोमा त्यसलाई प्रभावकारी ढङ्गले कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- विभिन्न प्रकारका घरेलु तथा सामाजिक हिंसाको शिकार भएका महिलाहरुको लागि गाउँपालिकाको केन्द्रमा स्थापना भएको सेफ हाउस लाई व्यवस्थित गरिनेछ । साथै लैङ्गिक हिंसासम्बन्धी सूचनाहरू सङ्कलन गरी सेवा प्रवाहमा सुधार गर्नका लागि आगामी आर्थिक वर्षदेखि गाउँपालिकाको केन्द्रमा लैङ्गिक हेल्प डेस्क स्थापना गरी सो सम्बन्धी कर्मचारी पूर्ति गर्नका लागि बजेट विनियोजन हुनेगरी आवश्यक नीति लिएको छु ।
- गाउँपालिकाको न्यायिक समितिबाट अधिकार क्षेत्रभित्र पर्ने विवादहरुको निरूपणमा सहजीकरण गर्न न्यायिक इजलास निर्माण एवम् व्यवस्थित तरिकाले सञ्चालन गरिनेछ भने प्रत्येक वडाहरुमा गठित मेलमिलाप समितिहरुलाई पुनर्ताजगी तालिमको व्यवस्था गरी समितिहरुलाई थप सक्रिय बनाइनेछ । दलित समुदायले परम्परादेखि सञ्चालन गर्दै आएका व्यवसायहरुलाई व्यवसायिक र आधुनिक बनाउँदै लगिनेछ भने यसको संरक्षणको लागि नयाँ पुस्ताहरुलाई व्यवसायतर्फ आकर्षित गरिनेछ ।
- जनयुद्ध तथा विभिन्न आन्दोलनमा गोलीको छर्छाँ लागी घाइते भएका र परिचयपत्र प्राप्त नगरेका व्यक्तिहरुको उच्च कदर गर्दै औषधि उपचारको लागि सम्बन्धित निकायसँग आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- द्धन्दकालमा आफ्ना आमा बुवा गुमाएका र हाल अध्ययन गरिरहेका बालबालिकाहरुलाई सहुलियत स्वरुप अध्ययनको लागि रकम उपलब्ध गराइनेछ ।
- विभिन्न प्रकारका हिंसाको शिकार भई पिडित भएका महिलाहरुलाई क्षतिपूर्ति उपलब्ध गराउन स्थापना गरिएको लैङ्गिक हिंसा निवारण कोषमा थप रकमको व्यवस्था गरिनेछ भने त्यस्ता पिडित महिलाहरुलाई आवश्यकताको आधारमा निःशुल्क एम्बुलेन्स सेवा लगायत प्रजनन स्वास्थ्य सम्बन्धी अभिमुखीकरण कार्यक्रमको आयोजना गरिनेछ ।
- महान जनयुद्ध र विभिन्न आन्दोलनको क्रममा आफ्नो ज्यानको बलिदान दिनुभएका महान शहीदहरुको सम्झनामा शहीद परिवारहरु र घाइते तथा अपाङ्गहरुलाई योगदानको उच्च कदर गर्दै सम्मान गरिनेछ ।
- समाजमा रहेका विभिन्न प्रकारका कुरीति, कुप्रथा, जातीय तथा लैङ्गिक विभेद र सबै प्रकारका विभेदहरु न्युनिकरण र निर्मुल पार्न आवश्यक सचेतना कार्यक्रमहरु सञ्चालनमा ल्याइनेछ भने त्यस्ता विभेद गर्ने व्यक्तीहरुलाई कानुनको दायरमा ल्याइने छ ।

- किशोर किशोरी र बालबालिकाको हक अधिकारका लागि पालिकामा एउटा छुट्टै बाल कोषको स्थापना गरिनेछ भने जसको प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि उपयुक्त कानूनको निर्माण गरिनेछ ।

यस गाउँसभाका सम्पूर्ण सदस्यज्यूहरू,

❖ अब म यस गाउँपालिकाको आगामी आर्थिक वर्ष २०८१।०८२ को सामाजिक न्याय एवम् सामाजिक सुरक्षासम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रमहरू प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

- नेपालको संविधानको धारा ४२ बमोजिम दलित, यौनिक तथा अल्पसङ्ख्यक, श्रमिक, उत्पीडित, पिछडिएका क्षेत्रका नागरिक लगायत विपन्न तथा लक्षित वर्गलाई समावेशी सिद्धान्तका आधारमा राज्यका निकाय, शिक्षा, स्वास्थ्य, आवास, रोजगारीमा समान सहभागिताको हकको प्रत्याभूति गराइनेछ ।
- नेपालको संविधानको धारा ४३ बमोजिम आर्थिक रूपले विपन्न, अशक्त र असहाय अवस्थामा रहेका, असहाय, जेष्ठ नागरिक, एकल महिला, अपाङ्गता भएका, बालबालिका, आफ्नो हेरचाह आफै गर्न नसक्ने तथा लोपोन्मुख जातिका नागरिकलाई कानून बमोजिम सामाजिक सुरक्षाको हक प्रत्याभूति गराइनेछ ।
- सङ्घीय सरकारमार्फत यस गाउँपालिकाले सामाजिक सुरक्षा वापत उपलब्ध गराउने सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण प्रणालीलाई डिजिटल माध्यम वा बैङ्किङ प्रणालीमार्फत सरल र सहज ढङ्गबाट वितरण गरिने व्यवस्था मिलाइने छ ।
- यस गाउँपालिकामा घट्ने विभिन्न खालका हिंसा न्यूनीकरणका लागि सम्बन्धित निकायहरूसँगको समन्वयमा गाउँपालिका भित्रका प्रत्येक स्थानमा बसोबास गर्ने जनताको जिउधनको पूर्ण रूपमा रक्षा गर्ने एवम् सुरक्षा गर्ने दायित्व यस गाउँपालिकाको हो । सोहि बमोजिम गाउँपालिकाले आवश्यक प्रक्रिया अगाडि बढाउने कार्यनीति अपनाएको छु ।

❖ अब म यस गाउँपालिकाको आगामी आर्थिक वर्ष २०८१।०८२ को भवन, शहरी विकास तथा भौतिक पूर्वाधार सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रमहरू प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

- यस पुथा उत्तरङ्गा गाउँपालिकामा बन्ने सम्पूर्ण भवनहरू, **सहरी विकास मन्त्रालय** बाट जारी भएको **भवन निर्माण मापदण्ड** बमोजिम भवन निर्माण गरिने छ ।
- यस पुथा उत्तरगङ्गा गाउँपालिकालको २०८० असार २९ गते ठेक्का सम्झौता भई निर्माणाधीन अवस्थामा रहेको प्रशासनिक भवन २०८२ असार २९ गते भित्र तिब्र गतिमा निर्माण कार्य सम्पन्न गरी जनतालाई आफ्नै प्रशासनिक भवनबाट सेवा प्रभाव दिने व्यवस्था मिलाइने छ ।
- पुथा उत्तरगङ्गा गाउँपालिकामा रहेका विभिन्न स्वास्थ्य संस्थाहरूको स्तरोन्नति गर्दै सेवाहरू विस्तार गर्नु हाम्रो मुख्य प्राथमिकता हो । स्वास्थ्य संस्थाहरूको बर्थिङ सेन्टर, आकस्मिक कक्ष, ल्याव सेवा, भिडियो एक्सरे, साधा एक्सरे सेवा लगायत ओपिडि कक्षमा आवश्यकताको आधारमा व्यवस्थित गरिनेछ । गाउँपालिकाको केन्द्र तकसेराको राकुली चौर रिछिममा बन्ने १५ शैया अस्पताल निर्माण कार्यको २०८० कात्तिक ३ गते सम्झौता भइसकेको र २०८२ कात्तिक ३ गते भित्र निर्माण कार्य सम्पन्न हुने गरी निर्माण कार्यमा तीब्रता दिइने छ । यसैगरी गाउँपालिकाका अधिकांश वडाहरूमा आधारभुत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र भवन निर्माण भइसकेका छन् भने आगामी आर्थिक वर्षमा तकसेरामा निमाणाधीन स्वास्थ्य

चौकी भवन निर्माण कार्यलाई निरन्तरता दिइने छ र स्वास्थ्य इकाई भवन निर्माण नभएका स्थानहरूमा भवन निर्माण गरी सेवा प्रवाह दिइनेछ ।

- पुथा उत्तरगङ्गा गाउँपालिकाको वडा नं. १० तक र वडा नं. १४ राङ्सीमा हाल सम्म स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण हुन नसककोले उक्त भवन निर्माणको लागि आवश्यक प्रक्रिया पूरा गरी संङ्घीय सरकार र प्रदेश सरकारमा पहल गरिने छ ।
- प्रदेश सरकार सामाजिक भवन डिभिजन कार्यालयबाट निर्माण कार्य सम्पन्न नभएर अलपत्र परेका सामुदायीक भवन र विद्यालय भवनहरूलाई निर्माण प्रक्रिया अगाडी बढाउनलाई संघीय, प्रदेश सरकार र सम्बन्धित कार्यालयहरूमा पहल गरिनुका ।साथै विद्यालय भवन, स्वास्थ्य संस्था भवन लगायत अन्य सामुदायीक भवनहरू निर्माणको लागि प्राथमिकताको आधारमा संङ्घीय सरकार,प्रदेश सरकारमा आवश्यक बजेट व्यवस्थापनका लागि पहल गरिने छ ।
- गाउँपालिकालाई पर्यटन क्षेत्रको रूपमा विकास गर्न यस गाउँपालिका भित्रका सम्भावित विभिन्न स्थानहरूमा एकीकृत नमुना बस्ती विकास कार्यक्रमको थालनी गरिनेछ । साथै सम्भावित स्थानहरूलाई यस गाउँपालिकाको मौलिकता सहितको विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन गरी ग्रामीण सहर विकास निर्माण कार्य थालनी गरिनेछ ।
- उपभोक्ता समितिबाट निर्माण हुने भौतिक पूर्वाधारहरूमा स्थानीयको अपनत्व बोध गराउन उपभोक्ता समितिलाई नै जिम्मेवार बनाउने नीति कार्यान्वयन गरिनेछ । साथै यस्ता आयोजनाहरूको गुणस्तरता अभिवृद्धि गर्न उपभोक्ता समितिहरूलाई योजना निर्माण गर्नु अगावै विशेष कक्षाको व्यवस्था गरिनेछ । यसैगरी आगामी आर्थिक वर्ष देखि रु.२० लाख भन्दा बढि लागत अनुमान भएका सबै आयोजनाहरूको खरिद बोलपत्र माध्यमबाट गरिनेछ ।
- पुथा उत्तरगङ्गा गाउँपालिकाका मुख्य व्यापारिक केन्द्रहरूमा निर्माण हुने भवन संरचनाहरूलाई गुणस्तरीय एवम् भुकम्प प्रतिरोधक बनाउन जोड दिइनेछ । जसको लागि नागरिकहरूलाई डकर्मी तथा सिकर्मी तालिमको व्यवस्था गरिनेछ ।
- पुथा उत्तरगङ्गा गाउँपालिकाभित्र आगामी वर्ष देखि निर्माण हुने सबै खालका सरकारी भवनहरू बालमैत्री, अपाङ्गमैत्री र लक्षित समुह उन्मुख हुनेगरी निर्माण गरिनेछ भने यस्ता खालका निर्माण गरिने सम्पूर्ण भवनहरू यस गाउँपालिकाको मौलिक परम्परा झल्किने गरी निर्माण गरिनेछ ।

❖ अब म यस गाउँपालिकाको आगामी आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को सडक, पुल र सिँचाई कुलोको निर्माण एवम् विस्तार सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रमहरू प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

- पुथा उत्तरगङ्गा गाउँपालिकाको अधिकांश क्षेत्र उच्च हिमालमा पर्ने भएकोले भौगोलिक जटिलताको कारण अत्याधुनिक र भव्य संरचना बनाउन गाउँपालिकासँग पर्याप्त बजेट नभएको बेहोरा स्मरण गर्दै गाउँपालिकाले आफ्ना नागरिकका विकासका आधारभुत आवश्यकताहरूको परिपूर्ति गर्न विभिन्न संरचनाहरू निर्माण गर्दै आइरहेको छ ।गाउँपालिकाको वडा नं. १ मैकोटमा चालु आ.व. २०८०/०८१ मा सडक पुर्याउन गाउँपालिका सफल भएको कुरा अवगत गराउँदै बाँकी करिब ६ वटा वडाहरू २,३,४,९,७,८ को वडा कार्यालयको केन्द्र सम्म आ.व. २०८१/०८२ को अन्त्य सम्ममा सडक पुर्याइने छ । साथै अन्य निर्मित सडकहरूको आवश्यक मर्मत सम्भार गरी आम नागरिकहरूको आवश्यकतालाई मध्यनजर गर्दै यातायात र ढुवानी सेवालाई सहज र सरल बनाइने छ ।
- दाङको घोराही-रोल्पाको थवाङ र भूमे गाउँपालिकाको काँक्री देखि तकसेराको केन्द्र-हुकाम-मैकोट-डोल्पा सहरतारा हुँदै छिमेकी मुलुक चीन सम्म जोड्ने शहीद मार्गअन्तर्गत यस गाउँपालिकाभित्र पर्ने सडक क्षेत्रको विकास र विस्तारमा केही ढिलाई भइरहेको परिस्थितिमा उक्त सडकको विकास र विस्तार कार्यलाई छिटो, छरितो, प्रभावकारी एवम् गुणस्तरीय

ढङ्गले सुचारु गर्नको साथै काक्री देखि हुकाम खण्डको ५२ किलोमिटर सडक स्तरोन्नतिको लागि शहिद मार्गले डिपिआर समेत गरिसकेको छ भने उक्त सडक खण्डको काक्री देखि तकसेरा-बिर्गुम सडक खण्ड आ.व. २०८१/०८२ मा कालोपत्रे को लागि संघीय सरकार, प्रदेश सरकार र सहिद मार्गको कार्यालयसँग आवश्यक समन्वय, सहकार्य गरी उक्त कार्यलाई विशेष पहल गरिनेछ । हुकाम-मैकोट खण्डको १२ किलोमिटर सडकको ठेक्का खोल्नको लागि विशेष पहल गरिनेछ ।

- पृथा उत्तरगङ्गा गाउँपालिका वडा नं. मैकोट-पेल्मा-हिम-गुइबाड-दुले-पुपाल-सहरतारा सडक र मैकोट-पेल्मा-ढोरपाटन सडक ट्रायाक खोल्न सङ्घीय सरकारबाट बजेट विनियोजन भैसकेकोले उक्त सडक विस्तारमा आवश्यक सहजिकरण र पहल गरिने छ ।
- क्यूबाड-कोल-राङ्सी-नाखा-जामाबगर हुँदै चारगाऊँ जोड्ने सडकको विस्तार र स्तरोन्नति गर्ने कार्यलाई बहुवर्षीय ठेक्का गर्न विशेष पहल गरिनेछ ।
- चारगाऊँ- कुकुरगाडे- खाराबाड- अर्जल- घुन्मा- रन्मा- रन्मामैकोट- पेल्मा-ढोरपाटन सडकमा संघीय सरकार र प्रदेश सरकारले बजेट विनियोजन गरीसकेकोले उक्त सडकको विकास र विस्तार कार्यलाई तीब्रता दिन बहुवर्षीय योजनाको रूपमा कार्यान्वयन हुनेगरी ठेक्काको लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- पर्यटनको दृष्टिकोणले निकै सम्भावना बोकेको रुकुमकोट-बालुवा-देउखोला-मानम-त्रिवेणी-तकसेरा-दम्चन-ढोरपाटन सडक हालसम्म अलपत्र परेको अवस्थामा आर्थिक २०८१/०८२ मा उक्त सडकको लागि सङ्घीय सरकार सहरी विकास मन्त्रालयबाट बजेट विनियोजन भई स्थानीय पूर्वाधार विकास आयोजना कार्यालय बुटवलबाट कार्यान्वयन हुने भएकोले उक्त बजेट तकसेरा-दम्चन-ढोरपाटन बाग्लुङ खण्डमा कार्यान्वयन गराउन विशेष पहल गरिनेछ ।
- करिब ७०० मिटर मात्र सडक सञ्जालमा जोडिन बाँकी रहेको पदमी-त्रिवेणी सडकलाई निरन्तरता दिइनेछ । भने आवश्यकताका आधारमा यस गाउँपालिकाका अन्य क्षेत्रहरूलाई सडक सञ्जालसँग जोड्न लक्ष्य लिएको छु ।
- शहीद मार्ग अन्तर्गत तकसेरा उत्तरगङ्गा नदीमा निर्माण हुने ८० मिटरको मोटेरेबल पुल र ओख्मा-घट्टेखोला मोटेरेबल पुल हालसम्म अलपत्र परेको र विभिन्न नदि र खोलाहरूमा मोटेरेबल पुल निर्माणका लागि संघीय सरकार र प्रदेश सरकारसँग विशेष पहल गरिनेछ ।
- सेरा-घुम्तीवाड मोटेरेबल पुल र त्रिवेणी मोटेरेबल पुल निर्माणको लागि संघीय सरकार र प्रदेश सरकारले बजेट विनियोजन गरिसकेकोले उक्त पुलहरूको ठेक्का प्रक्रिया अगाडी बढाउन विशेष पहल गरिनेछ । साथै विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन (DPR) पूरा भइसकेका मानम-कास्तारा सानोभेरी नदिको मोटेरेबल पुल निर्माण कार्य अगाडि बढाउनको लागि सङ्घीय सरकार र प्रदेश सरकारसँग निरन्तर रूपमा विशेष पहल गरिनेछ ।
- विकासका पूर्वाधारको पनि पूर्वाधार मानिने सडक क्षेत्रलाई सबै नागरिकको पहुँचमा पुऱ्याउनु गाउँपालिकाको प्रमुख लक्ष्य हो । यस पृथा उत्तरगङ्गा गाउँपालिकाभित्र रहेका विभिन्न नदीहरूमा मोटेरेबल पुल निर्माण नभइ आवतजावतमा समस्या हुने जस्तै : गर्खानी-बालुवा-पदमी जोड्ने उत्तरगङ्गा नदी वडा नं. १२र१३, त्रिवेणी-ओख्मा लाई जोड्ने उत्तरगङ्गा नदी वडा नं. १४ र १३, डिम्मुरगौरा-खाराबाड जोड्ने सानोभेरी नदी वडा नं. ६ र ९, गर-रन्मा जोड्ने सानोभेरी नदी वडा नं. ५ र

३, हुकाम-मैकोट जोड्ने सानोभेरी नदीवडा नं. ५ र १, टिपइदोभान-पेलमा जोड्ने घस्तुड नदी वडा नं. ५ र २ र यामाखार-पेलमा जोड्ने पेलामा नदी वडा नं. २ नदिहरूमा मोटेरेबल पुल निर्माण कार्यको लागि विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन (DPR) र बजेट प्रबन्धका लागि सङ्घीय सरकार, प्रदेश सरकार र सम्बन्धित निकायसँग आवश्यक पहल गरिनेछ ।

- पुथा उत्तरगङ्गा गाउँपालिका वडा नं. ११ स्थित दमचन घुम्लिबाङ जोड्ने झोलुङ्गे पुलको लागि प्रदेश सरकारबाट बजेट विनियोजन भइसकेकोले निर्माण कार्य अगाडी बढाउन विशेष पहल गरिनेछ । साथै गाउँपालिकाका दुरदराजहरूमा जनताको आवतजावतमा सहजीकरण गर्न झोलुङ्गे पुल निर्माणको कार्य तीव्र रूपमा अगाडि बढिरहेको छ भने आवश्यकता भएको ठाउँहरूमा झोलुङ्गे पुल निर्माण गर्न आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- गाउँपालिका भित्रको यातायात क्षेत्रलाई व्यवस्थित र सर्वसुलभ बनाउन सार्वजनिक यातायात सेवा सञ्चालनलाई गर्न सरोकारवालाहरूसँग आवश्यक छलफल तथा परामर्श गरी पालिकास्तरीय बस सेवा सञ्चालन गर्न पहल गरिनेछ भने भाडादरमा एकरूपता ल्याउन जिल्ला प्रशासन, जिल्ला प्रहरी कार्यालय, स्थानीय सरकार सम्बन्धित सरोकारवालाहरूसँग समन्वय गरी जिल्ला र स्थानीय भाडादर निर्माणभइसकेकोमा यसलाई आवश्यकताको आधारमा परिमार्जन गरी निरन्तरता दिइनेछ ।
- यसैगरी गाउँपालिकाका मुख्य मुख्य कृषि उत्पादन क्षेत्रहरूमा सिँचाईको व्यवस्था गर्न सङ्घीय सरकार र प्रदेश सरकार सँग आवश्यक पहल गरिनेछ ।

यस गाउँसभाका सम्पूर्ण सदस्यज्यूहरू,

- ❖ **आ.ब.म यस गाउँपालिकाको आगामी आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को खानेपानी तथा सरसफाई सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रमहरू प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।**
- पुथा उत्तरगङ्गा बासीलाई शुद्ध र सुरक्षित खानेपानी उपलब्ध गराउन खानेपानीका संरचनाहरूको मर्मत सम्भार एवम् निर्माणलाई जोड दिइनेछ । विभिन्न स्थानहरूमा रहेका खानेपानीका मुहानहरूलाई संरक्षण गर्न वृक्षारोपण गर्ने कार्यलाई प्रोत्साहित गरिनेछ ।
- पुथा उत्तरगङ्गा गाउँपालिका वडा नं. २ अर्तरगत झिरझिरे छहरा दुले खानेपानी आयोजना अलपत्र अवस्थामा रहेकोले उक्त आयोजना सञ्चालन गरी दुले जुनाङ बस्तीहरूलाई खानेपानीको पहुँचमा पुर्याइने छ ।
- सङ्घीय र प्रदेश सरकारको सहयोगमा खानेपानी क्षेत्रमा यस पुथा उत्तरगङ्गा गाउँपालिका भित्रका विभिन्न क्षेत्रमा एक घर एक धारा अभियानले हालसम्म तीव्रता पाउन नसकेको अवस्थालाई ध्यानमा राखी उक्त योजनाका कार्यहरू छिटो, छरितो र गुणस्तरीय हुनेगरी पहल गरिनेछ। साथै आर्थिक वर्ष ०८१/ ०८२ देखि पुथा उत्तरगङ्गा गाउँपालिका वडा नं. १ मैकोटमा खानेपानी निर्माण कार्य काँदुरी संस्थाको सहयोगमा गरिनेछ भने अन्य वडा र टोलहरूमा पनि खानेपानी योजनालाई थप व्यवस्थित गर्न संघीय सरकार, प्रदेश सरकार, स्थानीय सरकार र अन्य सहयोगी निकायहरू लगायत संघ संस्थाको सहयोगमा क्रमशः निर्माण कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

- **सफा मुहान : स्वच्छ खानेपानी** भन्ने मान्यतालाई आत्मसाथ गर्दै खानेपानीका मुहानहरु सरसफाई गर्ने एवम् खानेपानीका मुहान वरपर फोहोरमैला नियन्त्रण गरिनेछ । यसैगरी दुषित खानेपानीको माध्यमबाट लाग्ने रोगहरुबारे सचेतना फैलाई मूहान संरक्षणमा स्थानीय बासिन्दालाई प्रोत्साहित गरिनेछ ।

- नागरिकहरुको सहजताका लागि सार्वजनिक स्थलहरुमा सार्वजनिक धारो, सार्वजनिक शौचालय तथा प्रतिक्षालयहरु निर्माण गरिनेछ भने पुराना संरचनाहरुलाई मर्मत सम्भार गरिनेछ । यस पुथा उत्तरगङ्गा गाउँपालिका यसअघि नै खुल्ला दिसा पिसाब मुक्त क्षेत्र घोषणा भइसकेको कुरालाई स्मरण गराउँदै गाउँपालिका भित्र अव्यवस्थित रूपमा रहेका शौचालयहरुलाई व्यवस्थित गर्दै जथाभावि रूपमा खुल्ला दिसा पिसाब नगर्न सर्वसाधारणलाई सचेत गराउने खालका अभियान सञ्चालन गरिनेछ । साथै सार्वजनिक शौचालयहरु निर्माण कार्यलाई निरन्तरता दिइने छ ।

❖ **अब म यस गाउँपालिकाको आगामी आर्थिक वर्ष २०८१।०८२ को फोहोरमैला व्यवस्थापन सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रमहरु प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।**

- यस गाउँपालिकाको सबै वडाहरुले फोहोरमैलालाई प्रत्येक हप्ताको शनिबार सबै सरकारी कार्यालयहरु, राजनैतिक दलहरु,सरोकारवालाहरु, नागरिक समाज,स्थानीय बासीहरु, विभिन्न सङ्घ-संस्थाहरुको सहभागितामा अनिवार्य सरसफाई गरी डम्पिङ गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिनुका साथै प्रत्येक वडा र टोलहरुमा अनिवार्य कुहिने र नकुहिने फोहोरहरुको छुट्टाछुट्टै डस्विन राखी फोहरलाई व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- फोहोरमैलाको कारणले लाग्ने रोगहरु सम्बन्धी जनचेतना फैलाई फोहोर उत्पादनलाई न्यूनीकरण गरिनेछ भने हाल विश्वव्यापरी रूपमा फैलिएको वायु प्रदुषण र जलवायु परिवर्तन जस्ता समस्यालाई मध्यनजर गर्दै प्लाष्टिक तथा सिसाजन्य पदार्थहरुको प्रयोगमा कमि ल्याउन तथा यस्ता पदार्थहरुलाई पुनःप्रयोग एवम् व्यवस्थापन गर्ने खालका सचेतना अभियान सञ्चालन गरिनेछ ।
- पशुजन्य पालनहरुको उचित व्यवस्थापन हुन नसक्दा उत्पादन हुने फोहोर र यस्ता फोहोरमैलाबाट लाग्न सक्ने विभिन्न रोगहरुको बारेमा सचेतना फैलाउँदै पशु चौपायाहरुको बासस्थानका लागि उचित व्यवस्थापन गर्न यसलाई अभियानको रूपमा सञ्चालन गरिनेछ ।

यस गाउँसभाका सम्पूर्ण सदस्यज्यूहरु,

❖ **अब म यस गाउँपालिकाको आगामी आर्थिक वर्ष २०८१।०८२ को राजश्व चुहावट प्रणालीमा सुधार र अर्थतन्त्रको प्रवर्द्धनसम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रमहरु प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।**

- "राजश्व अर्थतन्त्रको मूल आधार" भन्ने नारालाई प्रभावकारी ढङ्गले कार्यान्वयन गर्न आगामी आर्थिक वर्षदेखि गाउँपालिकाका सम्पूर्ण वडा कार्यालयहरुमा अनिवार्य रूपमा सफ्टवेयर प्रणालीमार्फत राजश्व सङ्कलन गरिनेछ भने गाउँपालिकाको आन्तरिक राजश्व सङ्कलनलाई प्रभावकारी बनाउन करको दायरालाई फराकिलो बनाउँदै लगिनेछ ।
- चालु आर्थिक वर्षमा लक्ष्य अनुरूपको राजश्व सङ्कलन हुन नसक्नुको प्रमुख कारणलाई मध्यनजर गर्दै आगामी आर्थिक वर्ष देखि प्रभावकारी ढङ्गले कार्यान्वयन हुने गरी राजश्व चुहावटमा आवश्यक सुधार गरिनेछ भने राजश्व चुहावटमा सुधार गर्दै गाउँपालिकालाई आन्तरिक राजश्वमा आत्मनिर्भर बनाउँदै परनिर्भरताको सिद्धान्तलाई न्यूनीकरण गर्न आगामी आर्थिक वर्षमा राजश्व सुधार योजना निर्माण गरिनेछ । साथै गाउँपालिकाको उपयुक्त स्थानमा राजश्व संकलन केन्द्र स्थापना गरी उक्त केन्द्रमा कर्मचारी व्यवस्थापन गरिनेछ ।

- ढोरपाटन शिकार आरक्षले यस गाउँपालिकाको ६० प्रतिशत भू-भाग भन्दा बढी भाग ओगटेको छ । यद्यपि आरक्षमा भएका सम्पूर्ण जीवजन्तुको संरक्षण गर्दै आइरहेको यस गाउँपालिकाले हालसम्म आरक्षबाट सङ्कलन हुने रोयल्टी वापतको रकम नपाएकोमा आगामी आर्थिक वर्षदेखि ढोरपाटन शिकार आरक्षबाट प्राप्त हुने रोयल्टी, टेलिकम टावर र नदिजन्य पदार्थ, वन पैदावार, लगायत अन्य प्राकृतिक श्रोत साधनवापतको रकम संघीय सरकार, प्रदेश सरकार र स्थानीय सरकारलाई प्रतिशतको आधारमा हुन आउने रोयल्टी प्राकृतिक श्रोत तथा वित्त आयोग सिंहदरवार काठमाडौंमा आवश्यक पहललाई निरन्तरता दिइनेछ । यसबाट गाउँपालिकाको राजश्वमा थप वृद्धि हुने अनुमान गरेको छ ।
- यस गाउँपालिकाको समग्र राजश्वका आधारहरू जस्तै : जीवनबुटी लगायत अन्य जडिबुटिहरू, भिर मौरी वापत प्राप्त हुने राजश्व सङ्कलनका लागि सुधारका अन्य नीतिहरू लिइनेछ । साथै यस गाउँपालिका भित्रका सम्पूर्ण व्यापार व्यवसाय, वडाहरूबाट सङ्कलन हुने प्रशासनिक सेवा शुल्क वापतको राजश्व, सहकारी, व्यक्तिगत र संस्थागत फर्म, खुद्रा व्यापारीहरूलाई गाउँपालिकाको राजश्वको दायरामा ल्याई आर्थिक वृद्धि गरिनेछ भने गाउँपालिकाको आर्थिक ऐनलाई थप संशोधन गरिनेछ ।
- ❖ अब म यस गाउँपालिकाको आगामी आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को वन,वातावरण संरक्षण, जलवायु परिवर्तन र विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रमहरू प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।
- यस गाउँपालिकाले निर्माण गरेको प्रथम आवधिक विकास योजनामा समावेश गरिएको भूगोलसम्बन्धी विभिन्न नक्साङ्कनको आधारमा विशेष प्रकारको कार्यनीति लिइनेछ । जसले बजेट विनियोजनमा थप सहज हुने अनुमान गरेको छ ।
- सङ्घीय सरकारको सन् २०४५ भित्र खुद शून्य कार्बन उत्सर्जनको लक्ष्यलाई स्थानीयकरण गरिने छ ।
- हिउँद र वर्षायाममा गाउँपालिकाका सम्पूर्ण क्षेत्रहरूमा हुन सक्ने प्राकृतिक तथा मानवीय क्षतिलाई न्यूनीकरणका लागि गाउँपालिकाले निर्माण गरेको गाउँ विपद् जोखिम न्यूनीकरण कार्यविधिलाई थप संशोधन गरी सक्रिय रूपमा प्रभावकारी ढङ्गले कार्यान्वयन गरिनेछ । साथै वन, वातावरण तथा जलवायु परिवर्तन र विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी आवश्यक मापदण्ड, रणनीति, कार्यनीति निर्माण गरी स्वीकृत गरिनेछ भने वन बातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन कोषलाई वृद्धि गरी निरन्तरता दिइनेछ ।
- पुथा उत्तरगङ्गा गाउँपालिकाको भु-बनोट र यहाँ रहेका विभिन्न खोलानालाहरूको कारण विभिन्न क्षेत्रहरूमा बाढि पहिरोको जोखिम रहेको छ । वर्षायाममा खोलानालाबाट हुने क्षति न्यूनीकरण गर्न खोला किनारहरूमा ग्याबिन जाली लगाउने कार्यलाई जोड दिइनेछ । यसैगरी पहिरोको क्षति न्यूनीकरण गर्न भिराला क्षेत्रहरूमा वृक्षारोपण गर्ने कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- अव्यवस्थित सडक पूर्वाधारको कारण पछिल्लो समय बाढि तथा पहिरोको जोखिम बढिरहेको छ । यस्ता जोखिमहरू न्यूनीकरण गर्न अव्यवस्थित सडक पूर्वाधार निर्माण गर्ने कार्यलाई निरुत्साहित गर्दै लगिनेछ ।
- गर्मीयाममा वनजङ्गलमा डढेलो लगाउने, अनावश्यक वन फडानी गर्ने तथा वन पैदावारमा हानी पुऱ्याउने खालका मानवीय गतिविधिहरूलाई नियन्त्रण गर्दै वन जङ्गलको संरक्षण गरिनेछ । यसैगरी पानीका मुहानहरू संरक्षण गर्न आवश्यक पहल

गरिनेछ । यस गाउँपालिकाको क्षेत्रभित्र रहेको वनजङ्गलमा पाइने सम्पूर्ण वन्यजन्तुहरूको चोरी शिकारी हुने प्रवृत्तिलाई रोक लगाउँदै वन्यजन्तु संरक्षणमा आवश्यक पहल गरिनेछ ।

- प्लाष्टिकको अत्याधिक प्रयोग जलवायु परिवर्तनको मुख्य कारक तत्व रहेको कुरा स्मरण गर्दै यस गाउँपालिकामा सकेसम्म प्लाष्टिक झोलाहरूको प्रयोगमा कमी ल्याउन पहल गरिनेछ भने वातावरण प्रदूषण गर्ने सबै प्रकारका गतिविधिहरूलाई नियन्त्रण गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाभित्रका वन्यजन्तु संरक्षणका लागि आवश्यक मापदण्ड निर्माण गरिनेछ । जलवायु परिवर्तनबाट हुन सक्ने विभिन्न खालका असरहरूलाई मध्यनजर गर्दै यस गाउँपालिकाभित्रका नागरिकहरूलाई सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

यस गाउँसभाका सम्पूर्ण सदस्यज्यूहरू,

- ❖ अब म यस गाउँपालिकाको आगामी आर्थिक वर्ष २०८१।०८२ को सुशासन एवम् मानव संशाधन तथा संस्थागत विकास सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रमहरू प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।
- नेपालको संविधानले प्रदत्त गरेको सूचनाको हकलाई कार्यान्वयन गर्न गाउँपालिकाबाट प्रवाह गरिने सम्पूर्ण सेवाहरूको बारेमा नागरिकहरूलाई जानकारी गराउन गाउँपालिका देखि वडाकार्यालयहरूमा अद्यावधिक गरिएको नागरिक बडापत्र राखिनेछ । यसैगरी गाउँपालिकाका नियमित गतिविधिहरूलाई आम नागरिकको पहुँचमा पुऱ्याउन गाउँपालिकाको वेबसाईटलाई नियमित रूपमा अपडेट गरिनेछ ।
- यस गाउँपालिकाका पदाधिकारी एवम् कर्मचारीहरूलाई नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, अन्तर सरकार वित्त व्यवस्थापन ऐन, कर्मचारी समायोजन ऐन, मुलुकी संहिताहरू, विषयगत कानूनहरू, पालिकाले जारी गरेका अन्य कानूनहरूको बारेमा अभिमुखीकरण कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । यसबाट मानव संशाधनको क्षमता विकासमा थप वृद्धि हुने अनुमान गरेको छु ।
- यस गाउँपालिकाका कार्यपालिका सदस्यहरू, सभाका सदस्यहरू, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत, शाखा प्रमुखहरूलाई कानूनको मस्यौदा तर्जुमा सम्बन्धी अभिमुखीकरण तथा गोष्ठी सञ्चालन गरिनेछ । साथै गाउँपालिकाभित्रका लक्षित समुदाय जस्तै एकल महिला, चेलिबेटी बेचबिखन विरुद्ध कार्यक्रम, यौनहिंसा विरुद्धका कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- चालु आर्थिक वर्षमा गाउँपालिकाले निर्माण गरेको दरबन्दी तेरीज बमोजिम आगामी आर्थिक वर्षमा दरबन्दी अनुसारका स्थायी कर्मचारी सम्बन्धित निकायसँग माग गरिनेछ । साथै गाउँ प्रहरी व्यवस्थापन तथा सञ्चालन कार्यविधि, २०८१ निर्माण गरी आवश्यक मापदण्डको आधारमा गाउँपालिकामा गाउँ प्रहरीको व्यवस्था गरिनेछ । जसले गर्दा गाउँपालिकामा हुने विकृती विसङ्गति रोक्नुका साथै राजस्व संकलनमा थप प्रभावकारी हुने अपेक्षा लिएको छु । यस गाउँपालिकाभित्र नयाँ आउने शिक्षक लगायत सम्पूर्ण स्थायी कर्मचारीहरूलाई कम्तीमा १ वर्ष अनिवार्य रूपमा गाउँपालिकामा सेवा तथा कार्यसम्पादन गरिसके पश्चात मात्र सरुवा सहमति प्रदान गरिने नीतिलाई निरन्तरता दिइने छ ।
- चुस्त, दुरुस्त र पारदर्शी कर्मचारी प्रशासन र जनउत्तरदायी जनप्रतिनिधित्व विकास गरी आम नागरिकहरूलाई सुशासनको प्रत्याभुति गराईनेछ । यसैगरी अनावश्यक चालु प्रकृतिका खर्चहरू कटौती गर्दै पुँजीगत खर्च बढाउने साथै कार्यालय सञ्चालनमा मितव्ययिता प्रवर्द्धन गरिनेछ ।

- गाउँपालिकाको सार्वजनिक सेवा प्रवाह एवम् विकास निर्माणको कार्यलाई प्रभावकारी बनाउन आगामी आर्थिक वर्षमा आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली, राजस्व सुधार योजना तथा क्षमता विकास योजना तयार गरी कार्यान्वयन गर्दै लगिनेछ । साथै गाउँपालिकाका महत्वपूर्ण शाखा प्रमुखहरूमा सम्भव भएसम्म स्थायी कर्मचारीहरूको व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण प्रणालीलाई चुस्त र पारदर्शी एवम् पहुँचयोग्य बनाई राष्ट्रिय परिचयपत्र तथा पञ्जिकरण कार्यक्रम अन्तर्गत सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गर्ने लाभग्राहीको विवरण अद्यावधिक गरिनेछ ।
- सेवा प्रवाहलाई अझै प्रभावकारी बनाउन कर्मचारीहरूलाई क्षमता अभिवृद्धि सम्बन्धी तालिमको व्यवस्था गरिनेछ भने आवश्यक ज्ञान र सीप हासिल गर्न नमुना स्थानीय तहहरूमा अवलोकन भ्रमणमा जाने व्यवस्था मिलाईनेछ ।
- यस गाउँपालिकाको पदाधिकारी र कर्मचारीहरूको आचारसंहिता संशोधन गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- ❖ अब म यस गाउँपालिकाको आगामी आर्थिक वर्ष २०८१।०८२ को वित्तीय सङ्घीयताको सुदृढीकरण एवम् सार्वजनिक वित्त प्रणालीमा सुधार र सेवा प्रवाहमा सुधार सम्बन्धी नीतिहरू प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।
- गाउँपालिकाको समग्र भौतिक तथा वित्तीय प्रगतिको बारेमा समीक्षा आगामी आर्थिक वर्ष देखि प्रत्येक त्रैमासिक र वार्षिक रूपमा सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रमको थालनी गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाले गर्ने सेवा प्रवाहमा चुस्तता, दुरुस्तता एवम् पारदर्शिता ल्याई सुशासनको अपनत्व कायम राख्न गाउँपालिका मातहतका सम्पूर्ण विद्यालय र सार्वजनिक कार्यालय मार्फत वार्षिक योजना तथा कार्यक्रमको अर्धवार्षिक र वार्षिक रूपमा सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक परीक्षण गरिनेछ । साथै नियमित पत्रकार भेटघाट र Wetsite एवम् Facebook Page मार्फत सूचनाहरू सार्वजनिकीकरण गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाले सम्पादन गर्ने कार्यको दैनिक रूपमा पृष्ठपोषण पाउन गाउँपालिकाको केन्द्रमा सेवाग्राही सन्तुष्टि कक्षको स्थापना गरी कर्मचारी पूर्ति गरिनेछ । जसबाट सेवा प्रवाह सम्बन्धी लाभग्राहीहरूको पृष्ठपोषण प्राप्त गरि आगामी आर्थिक वर्षदेखि पृष्ठपोषणको परीक्षण गरी नीति तथा कार्यक्रममा समावेश गरिनेछ ।
- यस गाउँपालिकामार्फत तय गरिएको वार्षिक योजनाहरूको गाउँपालिका उपाध्यक्षको संयोजकत्वमा गठन भएको अनुगमन समिति मार्फत अनिवार्य रूपमा अनुगमन गरी अनुगमन तथा मूल्याङ्कन प्रतिवेदन तयार गरि पेश गरिनुपर्ने नीतिको अवलम्बन गरिनेछ । जसबाट गाउँपालिकाले केही पाठहरू सिक्ने प्रभावकारी ढङ्गले कार्यान्वयन गर्ने आशा लिएको छु ।
- यस गाउँपालिकाको चालु खर्चको मात्रामा केही सुधार गरी बजेट पुँजीगत क्षेत्रतर्फ उन्मुख रहनेछ भने सार्वजनिक वित्त प्रणालीमा सुधारका लागि आवश्यक नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

यस गाउँसभाका सम्पूर्ण सदस्यज्यूहरू,

- ❖ अब म यस गाउँपालिकाको आगामी आर्थिक वर्ष २०८१।०८२ को सूचना प्रविधि र सञ्चारको विकास एवम् विस्तारसम्बन्धी नीतिहरू प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।
- मुलुक सङ्घीय संरचनामा परिवर्तन भएसँगै रुकुम जिल्लालाई रुकुम पश्चिम भाग र पूर्वी भाग जिल्लामा स्थापित भएपश्चात रुकुम पूर्वी भागका ३ वटै स्थानीय तहहरूको लागत साझेदारमा रेडियो पूर्वी रुकुम एफ.एम. सञ्चालन भएसँगै यसको

प्रशारण क्षमता विस्तारका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ । जसबाट गाउँपालिकाका हरेक नागरिकहरू सूचनाको हकको प्रत्याभूतिबाट प्रत्यक्ष लाभान्वित हुनेछन् ।

- सूचनाको हकको कार्यान्वयन गर्न गाउँपालिकाबाट नियमित हुने कार्यहरूको बारेमा रेडियो मार्फत नागरिकहरूलाई जानकारी गराइने छ । साथै गाउँपालिकाबाट प्रवाह हुने सबै सेवाहरूलाई क्रमशः प्रविधिमैत्री बनाउँदै लगिनेछ ।
- निर्मित टावरहरूमा पर्याप्त उर्जा व्याकपको व्यवस्था नहुँदा वर्षा र हिउँद याममा यस गाउँपालिकाका अधिकांश क्षेत्रहरू सञ्चार विहिन हुने गरेका छन् । यस्तो समस्या दीर्घकालीन रूपमा समाधान गर्न सम्बन्धित निकायसँग आवश्यक पहल भईरहेको छ । यसरी हाल प्रवाह भईरहेको सेवा सुधारको लागि थप पहल गरिनेछ भने टेलिकम सेवा नभएको स्थानहरूमा सेवा विस्तार गर्न सरकारी तथा निजी सेवा प्रदायकहरूसँग आवश्यक समन्वय र पहल गरिनेछ ।
- यस पुथा उत्तरगङ्गा गाउँपालिकाका पर्यटकीय क्षेत्र, भाषा संस्कृति, रहन सहन लगायत पुरातात्विक सामग्रीहरूको इतिहास झल्किने, रोजगारीको अवस्था, शैक्षिक अवस्था, स्वास्थ्यको पहुँचको अवस्था, वन, वातावरण क्षेत्रको अवस्था, जनसङ्ख्या, भूगोल लगायत सम्पूर्ण क्षेत्रको विवरण खुल्ने गरी गाउँपालिकाको चिनारी निर्माण गरिनेछ । गाउँपालिकाको सेवा प्रवाहलाई छिटो, छरितो एवम् परिणाममूर्ख बनाउन सम्पूर्ण विवरण खुल्ने र कार्यप्रणालीको व्यवस्था र अवस्था खुल्ने गरी गाउँपालिकाको मोबाइल एप्स निर्माण प्रक्रिया अगाडि बढाइने छ । साथै गाउँपालिकामा डिजिटल हाजिरी र cc क्यामेरा जडान गरी कार्यसम्पादनमा थप प्रभावकारी बनाइनेछ ।

❖ अब म यस गाउँपालिकाको आगामी आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को खाद्य सुरक्षा एवम् पोषण सम्बन्धी नीतिहरू प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

- लुम्बिनी प्रदेशको एक मात्र हिमाली र अर्गानिक जिल्लाको रूपमा घोषणा गरिसकेको यस रुकुम पूर्व जिल्लाको विकट गाउँपालिका यस पुथा उत्तरगङ्गा गाउँपालिका आफैमा हालसम्म कुनै पनि विषादीको प्रयोग नगरी अर्गानिक खाद्य एवम् नगदेबालीहरूको उत्पादन गर्ने स्थानीय तह हो। स्थानीय फलफुल तथा अन्य नगदे बालीहरूबाट उत्पादित पदार्थहरूको प्रयोग बढाउन एवम् गाउँपालिकाभित्रका अर्गानिक खाद्य तत्वबाट उत्पादित वस्तु र पेय पदार्थहरूको बजारीकरणमा थप सहयोग पुग्ने कुरामा ध्यानकर्षण गराउँदै गाउँपालिकाभित्रका प्रत्येक स्थानहरूमा विभिन्न रसायनहरूको प्रयोगबाट निर्मित खाद्य वस्तु, विभिन्न खालका जड्क फूड र सिलबन्दी पेय पदार्थहरूलाई पूर्ण रूपमा रोक लगाइने छ ।
- नेपालको कानुनले प्रतिबन्ध गरेका सबै खालका अफिम लगायत अन्य लागुऔषधजन्य खेती कार्यले विगतदेखि यस गाउँपालिका भित्रका नागरिकहरूको भविष्य नै अन्यौलमा पर्ने खालका समस्याको प्रत्यक्ष मारमा परेको कुरालाई स्मरण गराउँदै कानुनले प्रतिबन्ध गरेका सबै खालका खेतीहरूलाई पूर्ण रूपमा प्रतिबन्ध गरिनेछ भने यस्ता खालका कार्यलाई निरुत्साहित गराउने गरी सचेतना अभियान सञ्चालन गरिनेछ ।
- सङ्घीय र प्रदेश सरकार समेतले आफ्नो नीति कार्यक्रममा समावेश गरेको भाङ्गो खेती कार्यलाई यस गाउँपालिकाभित्रका सम्पूर्ण क्षेत्रमा परम्परागत रूपमा उत्पादन गर्नेगरी वैधानिकता दिई किसानहरूलाई भाङ्गो खेती उत्पादन कार्यमा वृद्धि गरी आर्थिक आयमा वृद्धि गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- नेपालको संविधानले कायम गरेको खाद्यसम्बन्धी हकको मौलिक हकलाई कार्यान्वयन गर्दै प्रत्येक नागरिकलाई खाद्यवस्तुको अभावमा जीवन जोखिममा पर्ने अवस्थाबाट सुरक्षित गराई खाद्य सम्प्रभुताको हकलाई मनन गर्दै सम्बन्धित निकायको समन्वयमा यस गाउँपालिकाले गत आर्थिक वर्ष देखि सुलभ मूल्यमा वितरण गर्दै आइरहेको आयोडिन नुन वितरण कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- शरीरलाई आवश्यक पर्ने खाद्य तथा पोषणबाट कोहि पनि नागरिक मृत्युको मुखमा नपर्नु भन्ने हेतुका साथ सुनौला हजार दिने आमाहरूका लागि सङ्घीय सरकार र प्रदेश सरकारको लागत साझेदारमा विशेष सामाग्री वितरण एवम् जनचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

- खाद्य पदार्थको अभावबाट हुने कुपोषण जस्ता रोगहरू, मातृ शिशु मृत्युदर न्यूनीकरणका लागि गाउँपालिकाले थप कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने नीति लिएको छ ।
- सङ्घीय सरकारको लागत साझेदारीमार्फत सञ्चालन भएको बहुक्षेत्रीय पोषण कार्यक्रमलाई प्रभावकारी ढङ्गले कार्यान्वयन गर्न गाउँपालिकाको समेत थप लागत साझेदारी हुने खालका कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन गरिनेछ ।

❖ अब म यस गाउँपालिकाको आगामी आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को स्थानीय स्रोत साधनको प्रयोग, परिचालन तथा जगेर्ना सम्बन्धी नीतिहरू प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

- पुथा उत्तरगङ्गा गाउँपालिकामा गत आर्थिक वर्ष देखि लागु गरेको सार्वजनिक कार्यालयहरूमा हुने हरेक प्रकारका सार्वजनिक कार्यक्रममा अतिथिहरूको स्वागत लगायतका कार्यक्रमहरूमा खादा, रातो टिका लगायतका स्रोतहरूको प्रयोगमा पूर्ण रूपमा बन्देज गरि यस्ता खालका कुनैपनि कार्यक्रमहरूमा स्थानीय कला, संस्कृति झल्किने खालका जस्तै खादाको सट्टामा दुबो, पाथी रपगरी र रातो टिकाको सट्टामा दहि चामलको सेतो टिकाको प्रयोग गर्ने कार्यलाई आगामी आर्थिक वर्षमा पनि निरन्तरता दिइनेछ । जुन क्रियाकलापलाई प्रभावकारी ढङ्गले कार्यान्वयन गर्न/गराउन जनचेतनामूलक अभियान सञ्चालन गरिनेछ । यसबाट स्थानीय स्रोत साधनको परिचालन भई जगेर्ना हुने अपेक्षा गरेको छु ।
- हाल परम्परागत सीप, कला र साधनबाट निर्माण हुँदै आइरहेका सामाग्रीहरूको प्रयोग, संरक्षण र संवर्द्धन कार्यलाई गतिशील बनाउँदै यहाँको मौलिकता झल्किने गरी थप आकर्षित बनाइने छ ।
- पुथा उत्तरगङ्गा गाउँपालिकाको आर्थिक समृद्धिका विभिन्न खालका जडिबुटीहरू जस्तै: यासागुम्बा, जटामसी, पाँचऔँले, बिग्मा, कटुकी, अतिस, गुच्छी च्याउ जस्ता महत्वपूर्ण स्रोतहरूको उच्चतम प्रयोग गरि परिचालन कार्यलाई थप प्रभावकारी बनाइनेछ ।

अन्त्यमा,

पुथा उत्तरगङ्गा गाउँपालिकालाई विकास र समृद्धिको यात्रातर्फ अग्रसर गराउन योगदान पुऱ्याउने विभिन्न राजनैतिक दलहरू, नागरिक समाज लगायत जनप्रतिनिधिहरू प्रति हार्दिक आभार प्रकट गर्दछु । यसैगरी पुथा उत्तरगङ्गा गाउँपालिकाको समस्त आर्थिक, सामाजिक, भौतिक र बहु-आयामिक विकासमा आ-आफ्नो क्षेत्रबाट भूमिका निर्वाह गर्नुहुने राष्ट्रसेवक कर्मचारी, सरकारी तथा नीजि क्षेत्रका व्यक्तिहरू, बुद्धिजीवि, आम सञ्चार जगत साथै राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय सङ्घ संस्था तथा पुथा उत्तरगङ्गा गाउँपालिका विकासका साझेदारहरूलाई धन्यवाद दिन चाहन्छु । साथै गाउँपालिकाको नीति तथा कार्यक्रममा समावेश भएका विषयहरूको कार्यान्वयनमा रचनात्मक सहयोगको अपेक्षा गर्दछु ।

धन्यवाद, नमस्कार !